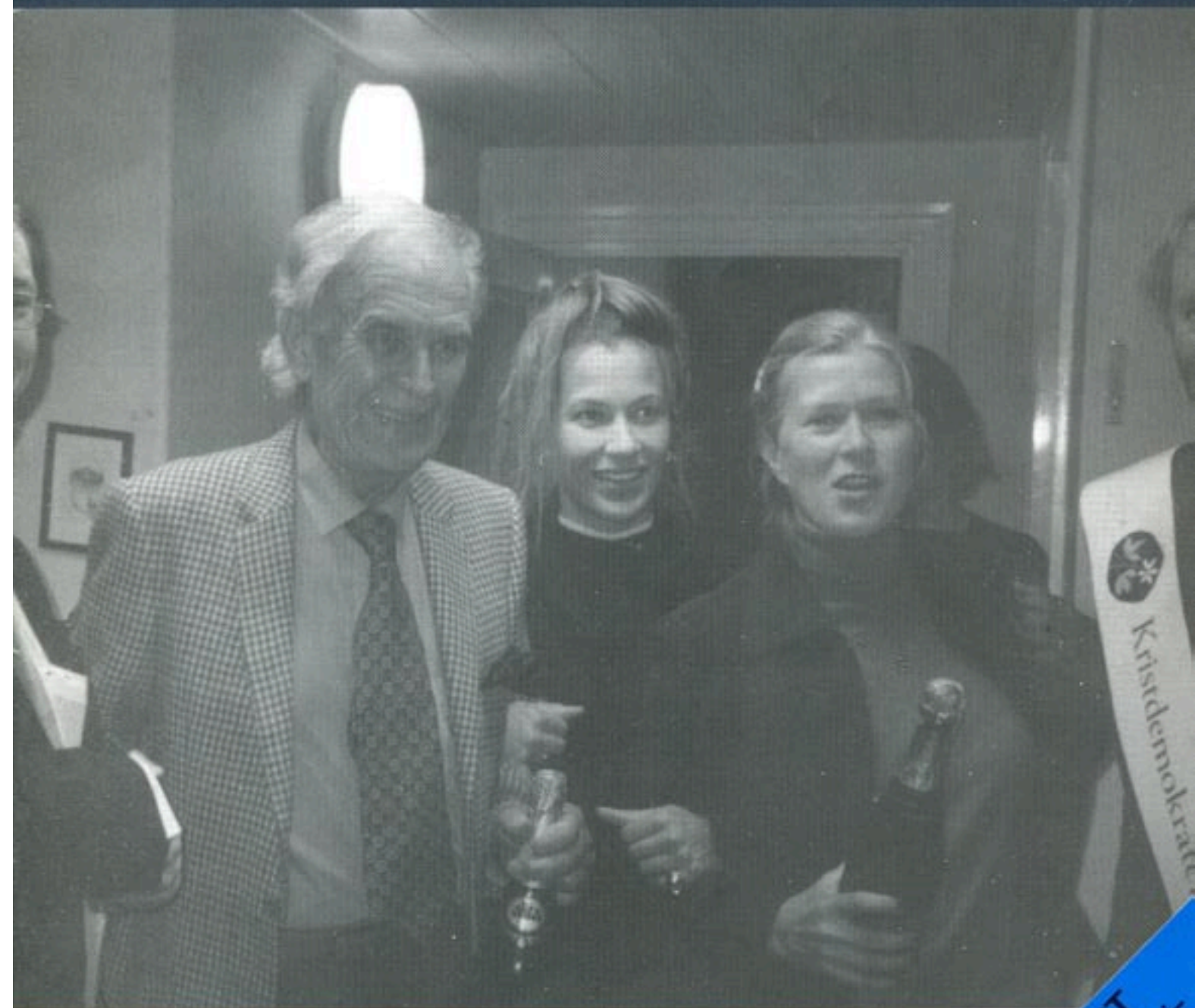

CONTRA

nr 5 1998 (nr 141 från starten) årgång 24 Pris 25:-

**Ingen ursäkt för Birgitta Dahl
Mördande kommunalpolitik
Norges sista fiende**

FRIHETENS RÖST
för västerländsk demokrati

CONTRA

oberoende borgligt tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Sällskapet Contra
Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare

Tommy Hansson

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM
Telefon 08-720 01 45
Telefax: 08-720 01 95
E-post contra@algonet.se
Internet hemsida <http://www.algonet.se/~contra>

Prenumeration

Minst 145, rekommenderat 200 kronor, per år.
inbetalas på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro
443-5467.

Finland: Minst 100 mark per år.
Leonia girokonto 800055-1125829.
Norge: Minst 140 norska kronor per år.
Norskt postgiro 0806 199 8277.
Danmark: Minst 130 danska kronor per år.
BG FörtroingsGiro 1 69 08 98.

Medarbetare

Styrelseordförande: Géza Molnár
Redaktion: Tommy Hansson, Carl Johan Hardt, Carl
G. Holm och Tommie Ullman.

Övriga medarbetare: Bertil Höggman, Birger Larsson,
Bertil Lindblom, Arne Sundström, Niclas Thorselius och
Marek Zyto samt Christer Arkelors, Italien, Peter Hartvig
Danmark, Bertil Wedin, Mellersta Östern, Allan C.
Brownfeldt, USA och Rune Westin, Australien.

Annonser

Johannes Dirfeldt 0522-363 50

Presslagd 1998-10-06
Sävsvj Grafiska, Sävsvj 1998

*Omslagsbilden är denna gång hämtad från en glad valvaka, där kristdemokraterna tar fram champagnen. Även om det gick bra för kd som parti, räckte det ju dessvärre långtifrån till att motverka socialdemokraternas totala kollaps på vänsterkanten. Den viktiga vakt-hållningen mot de odemokratiska vänsterkrafterna och de potentiella landsförrädarna, som till och med förre partisekreteraren Sten Andersson talade om i en artikel i Aftonbladet i början av valrörelsen, lyste med sin frånvaro och därmed blev valresultatet ett allvarligt mento om bristen på demokratiskt ledarskap i den svenska vänstern.
Foto: Tommy Hansson*

CONTRA-NYTT

Välkommen till Contras nya lokaler!

Med detta nummer följer en inbjudan till en mottagning som Contra ordnar med anledning av att vi inviger nya lokaler på Söder i Stockholm. Mottagningen äger rum den 19 november mellan klockan 16.00 och 20.00. Alla prenumeranter är välkomna. Vi kommer också att bjuda in andra personer som haft betydelse för Contra genom åren. Eftersom vi vill någorlunda kunna beräkna hur många som dyker upp ger vi adress och väganvisning bara till den som anmäler sig i förväg till Contra. Anmälan kan göras på telefon 08-720 01 45, telefax 08-720 01 95, e-post contra@algonet.se eller snigelpost Box 8052, 104 20 Stockholm. Du får själv avgöra hur lång tid innan Du behöver höra av Dig för att Du ska kunna hinna få vägbeskrivningen i retur.

Contra behöver pengar!

Contra har som vi har berättat flyttat. Flyttningen och hyran för en ny bättre lokal kostar mycket pengar. Vi hoppas att vi ska kunna ge valuta för den satsningen genom en bättre tidning framöver (detta nummer är måhända ett undantag, eftersom det fått skötas vid sidan av den krävande flyttningen). Men ska det här bli möjligt att genomföra i praktiken behövs läsarnas finansiella stöd! Använd inbetalningskortet för att ge Ditt stöd till Contras viktiga verksamhet! Gör det gärna till en vana att skicka en slant när Du gör månadens betalningar! Contra kommer att förvalta Ditt stöd väl.

Contras politiska plattform

Contra arbetar sedan 1975 med mottot "för frihet – mot socialism" (dock stod det "mot socialism – för frihet" på tidningsomslaget till och med nummer 4 1977). Styrelsen för Contra har beslutat att fastställa en "politisk plattform" som ska bli något längre än fyra ord. Dock ska det inte bli något heltäckande politiskt program. En sida eller två räcker säkert för att sammanfatta principerna för Contras politiska linje. Vi vill inte publicera ett utkast, eftersom detta lätt skulle kunna misstolkas. Men den som önskar kan rekvirera det nu aktuella utkastet från Contra och lämna synpunkter innan det fastställs. Avsikten är att plattformen ska fastställas i början av december.

(annons)

Olle Torges handbok för den som bildar medborgargarde

<http://medborgargarde.just.nu>

”Norska statens fiende” plockades på tio miljoner för att hon var gift med en tysk

Helga Gran gifte sig med Hans Reuter 1923. Ända fram till våren 1998 tog norska staten sin hämnd för detta ”brott”, att gifta sig med en tysk. Genom att bli tysk medborgare blev Helga Reuter Norges fiende. Hon vägrades gång på gång att få upprättelse. Hennes make satt för övrigt i fångenskap hos SS under krigets slutskede. Det är den norska tidningen ”Verdens Gang” som avslöjat vad som hände med en förmögen norska som råkade finna kärleken i fel land.

År 1946 stiftades i Norge en lag om ”fiendegods”. Enligt den lagen drogs alla tyska medborgares egendom i Norge in till staten. Det spelade ingen roll hur egendomen hade förvärvats. Bankkonton tömdes, fast egendom och aktier övertogs av staten. De som blev av med sina tillgångar hade begått ett brott, de var ”tyska medborgare”.

Den nybildade myndigheten ”Direktoratet for fiendtlig egendom” tog sig an det praktiska genomförandet. En av de drabbade hette Helga Reuter. Hon föddes i Norge 1902 som Helga Gran och gifte sig i augusti 1923 med en tysk affärsman, Hans Reuter. När hon gifte sig var Tyskland en demokratisk stat. Det är möjligt att Helga hört talas om Hitler, men knappast troligt. Det var först genom ”ölhalls-kuppen” i november 1923 som Hitlers namn blev allmänt känt. Och efter den kuppen placerades han i fängelse. Dessvärre släpptes han på fri fot redan till jul 1924. Men det hade ju inte Helga Reuter ett dugg med att göra. Och Tyskland fortsatte att vara en demokratisk stat i ytterligare tio år.

Familjen Gran var förmögen och Helga hade stora tillgångar i Norge. Hennes nyblivne make kom från en förmögen tysk familj, han var arvtagare till industrikoncernen Demag (om Du ser en travers i Sverige står det i de flesta fall antingen Hvilan eller Demag på den).

Helga flyttade till Tyskland efter giftermålet i Norge. Varken hon eller hennes make ägnade sig åt politik. Som affärsman i ett socialistiskt samhälle var det dock efter nationalsocialisternas maktövertagande inte lätt att hålla sig helt undan

politiken. När SS i slutet av kriget krävde att Demags anläggningar skulle förstöras för att inte falla i fiendehand, vägrade Hans Reuter. Han sattes i fängelse av SS, men släpptes sedan de allierade ockuperat Tyskland.

Norska staten har aldrig någonsin påstått att Helga Reuter skulle ha gått nationalsocialisternas ärenden eller varit Norges fiende (Tyskland) behjälplig på något sätt. Men hon var genom sitt giftermål tysk medborgare och det räckte.

Under 1948 tog Direktoratet hand om

Helgas norska förmögenhet på 460 000 kronor (6 miljoner i dagens penningvärde). Dessutom blev hennes tredjedel av arvet efter föräldrarna indraget. Det var 210 000 kronor (2,8 miljoner i dagens penningvärde). Slutligen beslagtogs ett arv från Helgas morföräldrar. Det arvet var på 60.000 kronor och enligt testamentet skulle Helga få avkastningen utbetald intill sin död. Sedan skulle pengarna gå vidare till Helgas barn. Direktoratet såg till att avkastningen istället för till Helga utbetalades till Direktoratet och när det avskaffa-

Tysklands ockupation av Norge

Norge ockuperades av Tyskland i april 1940. Kung Håkon och regeringen flydde till England. Ledaren för Nasjonal Samling, Vidkun Quisling, utropade sig själv till statsminister så snart tyskarna intagit landet. Quisling hade redan innan han 1933 bildade Nasjonal Samling varit försvarsminister och vurnat för socialismen. Hitler ingrep redan efter några dagar mot Quisling och tog genom rikskommissarien Josef Terboven ett starkare grepp om landet. Quisling kom dock tillbaka som marionett till Terboven under 1942. Efter kriget skedde en uppgörelse med de som gått ockupanternas ärenden. Sammanlagt 30 personer dömdes till döden (trots att Norge inte hade något dödsstraff i lagboken under kriget). Sammanlagt 25 av de dömda, däribland Quisling, avrättades, 18 000 personer dömdes till fängelse, 28 000 förlorade sina medborgerliga rättigheter. Så togs landsförrådarna (”landssviker”) om hand. De flesta förtjänade säkert sina straff. Men även helt oskyldiga personer drabbades av den norska efterkrigsuppgörelsen, inte minst barn till tyska soldater som mobbades i skolan och utsattes för diskriminering. Även andra oskyldiga drabbades av de norska efterkrigsuppgörelserna, det är om ett sådant fall den här artikeln handlar.

"Norska statens fiende" plockades på tio miljoner för att hon var gift med en tysk

Helga Gran gifte sig med Hans Reuter 1923. Ända fram till våren 1998 tog norska staten sin hämnd för detta "brott", att gifta sig med en tysk. Genom att bli tysk medborgare blev Helga Reuter Norges fiende. Hon vägrades gång på gång att få upprättelse. Hennes make satt för övrigt i fångenskap hos SS under krigets slutskede. Det är den norska tidningen "Verdens Gang" som avslöjat vad som hände med en förmögen norska som råkade finna kärleken i fel land.

År 1946 stiftades i Norge en lag om "fiendegods". Enligt den lagen drogs alla tyska medborgares egendom i Norge in till staten. Det spelade ingen roll hur egendomen hade förvärvats. Bankkonton tömdes, fast egendom och aktier övertogs av staten. De som blev av med sina tillgångar hade begått ett brott, de var "tyska medborgare".

Den nybildade myndigheten "Direktoratet for fiendtlig egendom" tog sig an det praktiska genomförandet. En av de drabbade hette Helga Reuter. Hon föddes i Norge 1902 som Helga Gran och gifte sig i augusti 1923 med en tysk affärsman, Hans Reuter. När hon gifte sig var Tyskland en demokratisk stat. Det är möjligt att Helga hört talas om Hitler, men knappast troligt. Det var först genom "ölhalls-kuppen" i november 1923 som Hitlers namn blev allmänt känt. Och efter den kuppen placerades han i fängelse. Dessvärre släpptes han på fri fot redan till jul 1924. Men det hade ju inte Helga Reuter ett dugg med att göra. Och Tyskland fortsatte att vara en demokratisk stat i ytterligare tio år.

Familjen Gran var förmögen och Helga hade stora tillgångar i Norge. Hennes nyblivne make kom från en förmögen tysk familj, han var arvtagare till industrikoncernen Demag (om Du ser en travers i Sverige står det i de flesta fall antingen Hvilan eller Demag på den).

Helga flyttade till Tyskland efter giftermålet i Norge. Varken hon eller hennes make ägnade sig åt politik. Som affärsman i ett socialistiskt samhälle var det dock efter nationalsocialisternas maktövertagande inte lätt att hålla sig helt undan

politiken. När SS i slutet av kriget krävde att Demags anläggningar skulle förstöras för att inte falla i fiendehand, vägrade Hans Reuter. Han sattes i fängelse av SS, men släpptes sedan de allierade ockuperat Tyskland.

Norska staten har aldrig någonsin påstått att Helga Reuter skulle ha gått nationalsocialisternas ärenden eller varit Norges fiende (Tyskland) behjälplig på något sätt. Men hon var genom sitt giftermål tysk medborgare och det räckte.

Under 1948 tog Direktoratet hand om

Helgas norska förmögenhet på 460 000 kronor (6 miljoner i dagens penningvärde). Dessutom blev hennes tredjedel av arvet efter föräldrarna indraget. Det var 210 000 kronor (2,8 miljoner i dagens penningvärde). Slutligen beslagtogs ett arv från Helgas morföräldrar. Det arvet var på 60.000 kronor och enligt testamentet skulle Helga få avkastningen utbetald intill sin död. Sedan skulle pengarna gå vidare till Helgas barn. Direktoratet såg till att avkastningen istället för till Helga utbetalades till Direktoratet och när det avskaffa-

Tysklands ockupation av Norge

Norge ockuperades av Tyskland i april 1940. Kung Håkon och regeringen flydde till England. Ledaren för Nasjonal Samling, Vidkun Quisling, utropade sig själv till statsminister så snart tyskarna intagit landet. Quisling hade redan innan han 1933 bildade Nasjonal Samling varit försvarsminister och vurmat för socialismen. Hitler ingrep redan efter några dagar mot Quisling och tog genom rikskommissarien Josef Terboven ett starkare grepp om landet. Quisling kom dock tillbaka som marionett till Terboven under 1942. Efter kriget skedde en uppgörelse med de som gått ockupanternas ärenden. Sammanlagt 30 personer dömdes till döden (trots att Norge inte hade något dödsstraff i lagboken under kriget). Sammanlagt 25 av de dömda, däribland Quisling, avrättades, 18 000 personer dömdes till fängelse, 28 000 förlorade sina medborgerliga rättigheter. Så togs landsförrådarna ("landssvikere") om hand. De flesta förtjänade säkert sina straff. Men även helt oskyldiga personer drabbades av den norska efterkrigsuppgörelsen, inte minst barn till tyska soldater som mobbades i skolan och utsattes för diskriminering. Även andra oskyldiga drabbades av de norska efterkrigsuppgörelserna, det är om ett sådant fall den här artikeln handlar.

Foto: Scanfoto

Helga Reuter avled 1995, men norska staten fortsatte att ta pengar från henne ända till början av 1998. Hennes brott var att hon – tio år före Hitlers maktövertagande – hade gift sig med en tysk. Lagmansrätten (motsvarigheten till hovrätten) konstaterade att det var ett brott mot Haag-konventionen av år 1907, men Högsta Domstolen fastslog att norsk lag skulle tillämpas även om den strid mot Haagkonventionen.

des gick pengarna istället till Industri- och handelsdepartementet och under senare år till Närings- och handelsdepartementet. I dagens penningvärde motsvarar de belopp som inbetalts från denna del av Helgas arv till 1,2 miljoner kronor. Sammanlagt har alltså norska staten lagt beslag på motsvarande 10 miljoner kronor.

Betalningarna till departementet sköttes av överförmyndaren i Oslo, och där brydde man sig aldrig om att kontrollera om Helga fortfarande var i livet. Betalningarna fortsatte långt efter hennes död den 25 december 1995. Men nu är pengarna (60.000 kronor jämte avkastningen under 1996, 1997 och början av 1998) utbetalad till barnen Wolfgang Reuter och Karin Müller.

Skilj Dig så ordnar det sig!

Under 1951 blev Helga erbjuden att få tillbaka sin egendom, om hon skilde sig från sin man! Helga vägrade, hon älskade sin Hans, som ju dessutom suttit i fängelse för sitt motstånd mot nationalsocialisterna. Under 1954 begärde Helga Reuter genom sin norska advokat att beslagtagandet av hennes tillgångar skulle upphävas. Regeringen avslög begäran. Under 1978 reste

hon till Norge för att delta i begravningen av sin enda syster, Lizzie Tidemand-Johannesen. Helga ville gärna ha en minnessak efter sin syster, en brosch eller vad det nu kunde vara. Hon nekades, alla arv som tillföll Helga Reuter skulle omedelbart tas i beslag av norska staten! Samma år ansökte hon hos norska regeringen att hon skulle befrias från stämpeln som "Norges fiende", en stämpel som hon fick i och med lagen om "fiendegods". Det gällde nu inte hennes redan beslagtagna förmögenhet, utan avkastningen på arvet från morföräldrarna, det som fortfarande beslagtogs och formellt stämplade henne som Norges fiende. Hennes begäran fick stöd av det norska generalkonsulatet i Hamburg – Helga hade under många år gjort god Norge-reklam i tyska affärskretsar, så hon var tacksamt ihågkommen vid generalkonsulatet. Industriminister Olav Haukvik stödde hennes begäran. Men finansminister Per Kleppe (arbejderpartiet) sa nej och begäran avslögs i oktober 1979. Samtidigt predikade det officiella Norge, inklusive Per Kleppes tidigare chef förre statsministern Trygve Bratteli, som själv suttit i tyskarnas läger för politiska fångar, Grini,

försoning och samarbete med Tyskland.

Norska staten kan strunta i internationella konventioner!

Norge är, liksom Sverige, anslutet till Haagkonventionen från 1907. I konventionen, som behandlar bland annat en ockupationsmacts rättigheter, fastslås att en ockupationsmakt aldrig har rätt att beslagta privatpersoners egendom. Det var ett av de brott mot mänskligheten som de tyska krigsförbrytarna gjorde sig skyldiga till. De främsta dömdes i Nürnberg 1946, många fula, men "mindre", fiskar har senare dömts på andra ställen.

Den norska lagmansretten (hovrätten) fastslog 1957 att ett ockuperat land analogt inte hade rätt att beslagta privategendom som tillhörde medborgare i ockupationsmakten. Men Norges Högsta Domstol fastslog senare att lagen om fiendegods skulle tillämpas även om den stridde mot Haag-konventionen. Principen är, enligt Norges Högsta Domstol, att en av Stortinget antagen lag ska tillämpas även om den strider mot internationella konventioner som Norge skrivit under.

Offret för den principen hette Helga Reuter, född Gran.

Ingen succé för småpartierna i valet

Många kände sig kallade att delta i höstens riksdagsval. Förvånansvärt många hade lyckats registrera sin partibeteckningar hos Riksskatteverket (vilket kräver 1 500 namnunderskrifter). Men resultatet var ingen större succé. Men summan av småpartiernas röster och de blanka rösterna motsvarar i alla fall ett miljöparti och skulle ha räckt till 17 mandat i Riksdagen.

Valmyndighetens preliminära rapportering av de mindre partiernas valresultat visar att den utbredda missnöjdheten med de etablerade partierna knappast tagit sig uttryck i fler röster på de små partierna. Ännu så länge har visserligen bara 131 900 av sammanlagt 137 176 röster på småpartierna redovisats. Men de kvarvarande 5 276 rösterna torde främst vara enstaka röster på handskrivna valsedlar.

Dit hör säkert Kalle Anka-partiet, som vi helt saknar i valmyndighetens sammanställning, trots att 692 personer röstade på honom 1994 och hela 1 535 i valet 1991. Men låt oss se på resultatet så långt det nu är redovisat.

Stora pensionärspartier

Låt oss börja på högerkanten. Dit bör vi räkna de två pensionärspartierna, *Sveriges Pensionärs Intresseparti* och *Pensionärspartiet*. Bäst gick det för SPI med den gamle åklagaren Brynolf Wendt i spetsen. Det var Brynolf Wendt som kom på bättre tankar när han fick se vilka personliga katastrofer dåligt underbyggda utredningar mot så kallade ekonomiska brottslingar fick. Ett tag hade partiet den gamle radiokommentatorn Arne Thorén i spetsen, men sedan stridigheterna mellan olika grupperingar som skulle samverka inom SPI blivit alltför livliga drog sig Thorén ur och propagerade istället för Folkpartiet i valet. SPI nådde i år hela 52 869 röster, vilket med drygt hundra rösternas marginal överstiger 1 procent, vilket innebär att partiet i nästa val får gratis tryckning och distribution av valsedlar! I valet 1994 fick SPI 2 072 röster.

Pensionärspartiet, som inte lyckades slå sig ihop med SPI, fick nöja sig med 6 865 röster, en skaplig förbättring jämfört med

de bara 50 röster partiet fick 1994. Dock fick partiet 1 990 röster i valet 1991.

Både SPI och Pensionärspartiet har i huvudsak borgerliga program, men naturligtvis med tyngdpunkt på frågor som intresserar de äldre, pensioner, sjukvård, äldreomsorg osv.

Media – inte väljarna – styr

Näst största bland övriga partier blev Ian Wachtmeisters *Det Nya Partiet*. (d) fick sammanlagt 25 260 röster, ungefär 0,5 procent. (d)s program var mycket snarlikt det som Ny Demokrati hade i valet 1991, kanske med skillnaden att de vänsterinriktade populistiska dragen var svagare i Bert Karlssons frånvaro. Dessutom blev naturligtvis invandrarfrågan en andra rangens fråga, av två skäl. Dels har regeringarna under de två gångna mandatperioderna i stort sett helt infört Ny Demokratisk program i invandrarfrågan, dels har invandringen sjunkit så kraftigt att den idag kan sugas upp utan några större finansiella problem för samhället (en annan sak är vad det kostar att ta hand om de invandrare som redan finns i landet). Det Nya Partiets misslyckande belyser medias makt. Det är media som sätter dagordningen i politiken. Under valet 1988 utbröt en virus-epidemi bland landets säljar och plötsligt tyckte media att det var intressant att föra fram miljöfrågorna i centrum. Hypotesen var att sälldöden hade någon miljörelaterad förklaring. Efter valet kunde forskarna konstatera att det var en vanlig epidemi. Men det var så dags då. Miljöpartiet hade tagat in i riksdagen. Nästa val var miljöfrågorna helt ute. Istället satte media, med Siewert Öholm som primus motor, Ny Demokrati i fokus. Det var han som mer eller mindre sammanförde Ian Wacht-

meister och Bert Karlsson. Tyvärr slogs partiet i spillror av interna konflikter, så det går inte att skylla på media att partiet åkte ut i valet 1994. Men i år kan vänsterpartiets framgångar tillskrivas en slapp mediabevakning. Ingen större tidning, radio- eller TV-kanal har kritiskt granskat vänsterns kommunistiska bakgrund. Det enda undantaget var Expressen som på torsdagen innan valet avslöjade att nästan hälften av Vänsterpartiets kandidater på valbar plats kallade sig själva kommunister. Men ingen annan hakade på och eftersom avslöjandet kom så sent gavs det små möjligheter att följa upp saken innan det var för sent. Nu sitter hela bandet – de som ansluter sig till en ideologi med över 100 miljoner offer på sin ansvarslista – i Riksdagen.

Ny Demokrati hade i årets val det privilegium som SPI får nästa år. Gratis tryckning och distribution av valsedlar. Men det räckte inte. Partiet fick bara 8 297 röster, en minskning med 60 336 sedan förra valet och 359 954 sedan förrförra valet. De återkommande interna konflikterna har slagit de sista spikarna i partiets kista. Även om den nye partiledaren Per-Anders Gustafsson nog kan sägas ha fått ordning på partiet under de sista månaderna. Men vad hjälpte det när partiet under John Bouvins ledning den 1 maj samarbetade med Konservativa Partiet, ett parti med klart socialistiska idéer och en bakgrund i det tivelaktiga rasistiska Hembygdspartiet. John Bouvin åkte ut och Per-Anders Gustafsson kom in på försommaren, men det var alldeles för sent och efter alldeles för mycket bråk.

Fler på högerkanten

Debalet i Ny Demokrati ledde till att ett annat parti på högerkanten, *Ny Framtid*,

Bara @ -STOPPA DEN POLITISKA CENSUREN!

Politiska partier, sårintressen och inte minst media döjler sanningen och förhindrar debatten! Varför visas inte alla skatter öppet (du går bara se 40% av dem)? Varför får du inte se statistiken från invandrarverket? Varför vågar inte tidningarna ta in våra debattartiklar?

Svaret är: Etablissemangen vill bestämma vad Du ska veta och tycka. Därför censurerar man oblygt verkligheten. Maktmissbruket sprider sig över Sverige. Långt in i de stora tidnings- radio- och TV-redaktionerna.

Om du inte hittar våra valsedlar går det lika bra att ta en blank gul sedel för riksdagsval och själv skriva dit "Det nya partiet".

Berätta det för dina vänner, Tack!

Ian Wachtmeister

DET NYA PARTIET (d)

Tel 08-21 52 60. www.detrypartiet.se

fick fler röster. I år blev det 9 171 röster, att jämföra med 4 962 i förra valet. Ny Framtid leds av Sune Lyxell, som har ett förflutet i KD, när partiet var ungt. Ny Framtid är motståndare mot EU och står för en allmänt moralkonservativ uppfattning.

Centrumdemokraterna är ett missnöjesparti med tyngdpunkten i Skåne. Mest namnkunnig är partiledaren förre ICA-handlaren Harry Franzén från Röstånga (han med vinförsäljningen). Centrumdemokraterna har funnits med i valen i åtminstone tjugo år och kan väl enkelt sägas ha stått för Ny Demokratis politik långt innan Ny Demokrati var påtänkt. Partiet har lokal representation i några kommunfullmäktige. CD fick i år 377 röster, jämfört med 332 i förra valet.

Slutligen ska vi väl inte glömma bort de flitiga annonsörerna i Contra, *Republikanerna*, som fick 29 röster. Dock fanns det inga kandidatnamn på Republikanernas förtryckta valsedlar. Republikanerna ser som sin närmaste förebild det republikanska partiet i USA.

En sammanräkning av alla de små högerinriktade partierna ger sammanlagt över 100 000 röster, vilket skulle ha räckt till ungefär sju mandat om representationen varit helt proportionell.

Småvänstern tappar marknad

De tidigare så ymnigt förekommande

Det Nya Partiet med Ian Wachtmeister som ledare var missnöjda med medias behandling av partiet. Så här såg en av partiets affischer ut. Det räckte bara till 25 260 röster. Mindre än en tiondel jämfört med när Ian Wachtmeister startade nytt förra gången.

röda revolutionärerna – plockade hem 1 868 röster. KPML(r) fick 106 röster i förra valet. Och den så kallade *Enhetslistan*, allmänt vänsterinriktade flummare i markerna mellan socialdemokrater och vänsterparti fick 1 725 röster (2 005 i valet 1994). Sammanlagt ger det den hårda vänstern 7 895, eller inklusive Sverigedemokraterna 27 519.

Bosse Viking

Av övriga partier med nämnvärda röstetal finns *Partiet för Naturens Lag* 791 (1 368 i förra valet), *Gotlands Framtid* 405 (alla rösterna på Gotland, där partiet kom in i fullmäktige och anslöt sig till den borgerliga kanten), *Allianspartiet* 175, som av valprogrammet att döma är att småföretagarparti samt *Vikingapartiet* med 28 röster. Vikingapartiet drivs av den färgstarke skåningen Bosse Persson, som gärna klär ut sig som tomt eller viking och har en kroppshydda som påminner om seriefiguren Hagbard Handfaste. Det finns punkter om både det ena och andra på Vikingapartiets program. Förvisso är det inga asatroende vikingar, för grunden är en "protestantisk kristen Gudsuppfattning". Partiet har också lösningar på de stora konflikterna i världen: Katolikerna ska flytta från Nordirland till Republiken Irland och de västerländska judarna ska flytta från Israel (vart?) för de orientaliska judarna och palestinierna har ju alltid levt i fred... Så enkelt kan man lösa världens problem.

Carl G. Holm

Ian Wachtmeisters gamla skapelse Ny Demokrati hade gratis valsedlar och fortfarande lite av partistödet kvar. Det räckte inte till mer än 8 297 röster, trots en snygg upptryckning på slutet av nye partiledaren Per-Anders Gustafsson.

Inga ursäkter kan skapa förtroende för Birgitta Dahl

Den 6 oktober omvaldes Birgitta Dahl till talman i Sveriges Riksdag. Filip Lundberg, som arbetade på *Contra* fram till 1985, har under sommaren kontaktat samtliga (dåvarande) riksdagsledamöter och framfört sina kritiska synpunkter på att Riksdagens talman är en person som försvarat Pol Pots regim i Kambodja och förnekat den kambodjanska förintelsen. Han har också tagit upp frågan om inte kampanjen för att uppmärksamma nationalsocialismens brott mot mänskligheten borde följas upp med en motsvarande kampanj rörande kommunismens brott. Den frågan har också väckts av Tommie Ullman i *Contra*s redaktion. Svaren har varierat

Den 27 augusti skrev Filip Lundberg brev till 348 riksdagsledamöter och 13 ersättare och frågade hur de kunde tolerera Birgitta Dahl som talman, mot bakgrund av att hon förnekat Pol Pots folkdöd i Kambodja. I brevet skrev han bland annat detta:

Hur kan du, i din egenskap av riksdagsledamot, tolerera att Sveriges Riksdag håller sig med en talman – Birgitta Dahl – som tidigare hårdnackat har förnekat en av detta århundrades mest våldokumenterade och grymmaste människoförintelser?

Riksdagens talman har visserligen sent omsider gjort avbön för sitt förnekande av Pol Pots enorma människoförintelse, men så skedde först efter det att hon redan hade valts till riksdagstalman. Skulle du även kunna tänka dig att tolerera en riksdagstalman à la Robert Faurisson ifall denne plötsligt gjorde avbön ifrån sitt förnekande av Hitlers gigantiska människoförintelse? Om inte, så undrar jag hur du kan anse att den nuvarande riksdagstalman är mer moraliskt rumsren än en nazistisk medlöpare?

Flera riksdagsledamöter gav positiva kommentarer till Filip Lundbergs brev. Gun Hellsvik (m), Anders Johnson (fp), Birger Hagård (m, numera pensionerad), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Olle Wästberg (fp, ej vald till den nya riksdagen). Också Karin Pilsäter (fp) och Henrik S. Järrel (m) instämde i delar av resone-

manget. Men ingen vågade besvara frågan om hur man kan anse Birgitta Dahl som mer rumsren än en nazistisk medlöpare.

Gun Hellsvik underströk att Birgitta Dahl valts till talman mot moderaternas vilja och att hon fått stark kritik av moderaterna för sitt agerande i Kambodjafrågan. Dessutom hade moderaterna föreslagit att informationen om nationalsocialismen, som i regeringens regi riktats till ungdomen, också skulle ta upp kommunismens brott. Anders Johnson skrev i ett brev "Jag håller verkligen med Dig om att Birgitta Dahls stöd till Pol Pot är avskyvärt. Jag har tagit upp denna fråga vid flera tillfällen, bland annat i bifogade artikel i tidskriften *Nu*". I artikeln skrev Anders Johnson, med an-

ledning av en manifestation till äminnelse av Förintelsen den 27 januari i år, att det kändes "underligt att manifestationen inleddes av Birgitta Dahl som aktivt har försvarat Pol Pot-regimen i Kambodja". Han fortsatte "visst kändes det underligt att det andra anförandet hölls av Göran Persson som för något år sedan hyllade stabiliteten i den regim som i absoluta tal mördat näst flest människor under 1900-talet, nämligen Kommunist-Kina med 35 miljoner liv på samvetet... Lika underligt känns det att biståndsfrågorna i regeringen sköts av Pierre Schori som kallat Fidel Castro för 'en av de största i samtidshistorien'. Och det känns underligt att det gamla kommunistpartiet – med alla dess medlö-

Omvald till riksdagens talman, kvinnan som försvarat massmördaren Pol Pot och förnekat folkdöden i Kambodja

pare – är så respekterat, trots att kommunismen stått för ungefär 110 av de 170 miljoner som dödats genom massmord under 1900-talet... Vi får inte glömma Förintelsen. Vi får aldrig glömma de kommunistiska massmorden”.

Marietta de Pourbaix-Lundin har själv agerat i riksdagen för att informationsprojektet om Förintelsen också ska ta upp kommunismens brott. Göran Persson svarade på hennes fråga (den 16 april i år): "Jag är inte främmande för en sådan diskussion. Det finns dock en stor skillnad. Jag upplever att kommunismen är död och att den idag är en rörelse som inte fångar någon. Däremot sticker ju nazismen upp sitt fula tryne igen." Marietta de Pourbaix-Lundin höll inte med om att kommunismen var död och påpekade att Pierre Schori befann sig i kammaren och att han uttalat sin beundran för Fidel Castro. Göran Persson följde för övrigt upp linjen i sin regeringsförklaring där han kraftfullt tog avstånd från nazism, fascism och rasism och underströk vikten av projektet "Levande historia" – den bok om Förintelsen som distribuerats i statlig regi. Inte ett ord sades i regeringsförklaringen om kommunismen, de nya tysta koalitionsbröderna får väl inte trampas på tårna. Ungefär hälften av vänsterpartiets riksdagsledamöter säger själva att de är kommunister!

Centerpartiets riksdagskansli hänvisade i första hand till riksdagsmannen Anders Svärd från Kumla (som blev utslagen i personvalet och inte återfinns i den nya Riksdagen). Svärd var enligt riksdagskansliet partiets talesman i frågan om talmansvalet. Normalt har han uttalat sig för partiet i säkerhetspolitiska frågor. Anders Svärd menar att det händer att människor begår fel och hamnar i återvändsgränder. Om de ändrar sig måste man vara beredda att acceptera dem. Svärd vill inte vara med och döma. Partiledaren Lennart Daléus förklarade samtidigt skriftligt att han hade fullt förtroende för Birgitta Dahl.

Kampanj mot kommunismen?

En del äldre socialdemokrater, som stått på "barrakaderna" och kämpat mot kommunisterna inom fackföreningsrörelsen, reagerade inför valet mot att det inte drogs upp några ordentliga rågänger mot kommunismen. En av dem som uttalade sig kraftfullt var märkligt nog den gamle partisekreteraren och utrikesministern Sten Andersson. I en artikel i Aftonbladet redogjorde han för hur kommunisterna över-

allt i Europa ställt upp som landsförrädare och att det därför var varje sann demokrats skyldighet att hålla rent.

Med Sten Anderssons bakgrund ställer man sig frågande till om han menade vad han sa och varför han sa det. Genom att dra fram en före detta politiker som tog i med storsläggan kanske man kunde rädda några röster från hedervärda socialdemokrater som aldrig skulle kunna tänka sig att ha med kommunister att göra, samtidigt som Göran Persson kunde fortsätta att närma sig de grupper som höll på att glida över till vänster. Bägge målsättningarna misslyckades. Socialdemokraterna förlorade som bekant stort både till höger och vänster.

Det politiska etablissemangets insats för vakthållningen kring demokratin under den gångna perioden var den ovan omtalade boken om Förintelsen. Boken är mycket bra! Men projektet lanserades av en Göran Persson som ett halvår tidigare uttalat sig positivt om stabiliteten i Kina.

Contra kontaktade i somras samtliga riksdagspartier genom följande brev:

Regeringen och riksdagen har tryckt upp en bok om Förintelsen och de nazistiska vedervärdigheterna som skickats ut till alla barnfamiljer och andra intresserade. Detta är utmärkt, om det är så att en fjärdedel av gymnasieungdomarna är osäkra på om Förintelse ägt rum är det oerhört allvarligt.

Tyvärr är ungdomars kunskap om de kommunistiska folkorden ännu mindre. Möjligen känner man till Stalin som en grym tyrann, men hur många han mördade och vilket skräckvälde han skapade är i allmänhet obekant. Ännu färre känner till att Mao är ansvarig för fler mord än Hitler och Stalin tillsammans. Jag undrar därför om Ni tänker ta initiativ till en liknande bok som "om detta må ni berätta" om den röda terrorn och de kommunistiska folkorden? Enda sättet att förhindra att nazisterna eller kommunisterna får en ny chans är upplysning om vad som hände förra gången.

Med vänlig hälsning

Tommy Ullman

Brevet skickades den 14 juli. Endast fyra av de sju partierna har svarat. Folkpartiets Peter Isling svarade mest positivt. Han hänvisade till förre partiledaren Per Ahlmark och antydde att den borgerliga regeringen som skulle ha kunnat tillträda efter valet skulle ha tagit upp frågan på "ett

eller annat sätt".

Miljöpartiet och kristdemokraterna kom med förhållandevis positiva men rätt intetsägande svar.

Kommunister vill inte ha "historieförfälskning"

Partisekreteraren Lars Ohly, som svarade för kommunisternas räkning, ville inte ta initiativ till någon "historieförfälskning som innebär att likhetstecken sätts mellan kommunism och nazism." Därefter passade han dock på att kalla Stalin, Ceaucescu och Kim Il Sung för folkmördare. Ohly hävdade vidare att "Kommunister som organiserat sig för att bidra till ett solidariskt, rättvist och klasslöst samhälle har inget gemensamt med dem som anser att vissa raser ska utrotas eller som bygger sin ideologi på rasläror och folkförtryck".

Var dessa kommunister finns/ har funnits någonstans framgår inte. Ohlys företrädare i ämbetet har ju skickat hyllningsadresser till alla de tre nämnda folkmördarna och delegationer har deltagit på partikongresser som letts av dem som man nu passar på att uttrycka sig nedlåtande om. Vi kanske ska vara glada att Ohly numer pratar om kommunistiska diktatorer som "folkmördare" men svaret visar ändå att han inget lärt och inget förstått, vilket inte heller var att vänta.

Hur försvarar vi oss mot totalitarismen?

Om åsikten att inte diktaturerna i öst var kommunistiska får genomslag minskar immuniteten och risken ökar att de får en ny chans.

Moderaterna, Socialdemokraterna och Centerpartiet ansåg inte frågan viktig nog att svara på. Se dock vad enskilda riksdagsledamöter sagt ovan, särskilt då Marietta de Pourbaix-Lundin.

Frågan som ställdes var kanske den viktigaste valfrågan av alla: Hur vi försvarar oss mot totalitarismen och förhindrar att detta blodiga sekels lärdomar inte tas tillvara?

Med ett "före detta" kommunistparti som fick tolv procent av rösterna i riksdagsvalet finns det all anledning att vidta åtgärder. Vi måste berätta om det som har varit. Den som inte lär av historien riskerar att få återuppleva den, yttrade en gång den amerikanske filosofen George Santayana.

Det gröna hotet mot friheten

Det amerikanska så kallade Worldwatch Institute har ännu en gång givit ut sin årliga miljösammanfattning *Tillståndet i världen*. Det är institutets nordiska förgrening som publicerat denna "miljöbibel" tillsammans med Naturvårdsverket och Svenska naturskyddsföreningen. Det är sannolikt bara *Contra* bland svenska publikationer som förmår prestera en kritik analys av *Tillståndet i världen -98*.

Drivande kraft i Worldwatch Institute är Lester R. Brown, som svarar för första och sista uppsatsen i skriften: "Tillväxten i ett framtidsperspektiv" (kapitel 1) samt "Behovet av en ny ekonomi" (kapitel 10). Brown fastslår inledningsvis den tes som kan sägas vara vägledande i institutets budskap: att industriländerna måste slå av på utvecklingstakten för att inte jorden skall gå en global katastrof till mötes. Detta upprepas gång på gång genom alla skrifternas tio uppsatser.

Inte någon av skribenterna låtsas om att kärnkraften kan komma att utgöra ett framtida energialternativ i någon del av världen. Ändå erkänner Brown redan i första kapitlet: "Det stora beroendet av kol har fört med sig några av de värsta luftföroreningarna någonsin [i Kina]. Det har lett till att andningssjukdomar blivit både endemiska och dödliga." Kinas miljöskyddsorgan rapporterade 1996 att tre miljoner dött i städerna av kronisk bronkit som resultat av luftföroreningar i tätorter. Lösningen på dessa grava problem ligger dock inte i att utveckla kärnkraften, vars västerländska utformning inte lett till någon som helst luftförorening.

I stället skall den tekniska utvecklingen hejdas och småskaligheten utvecklas. Janet N. Abramovitz förkunnar triumferade i kapitel 2 "Bevara jordens skogar": "Genom att ställa om industri- och bostadssektorn till rena, förnybara energikällor (som vindkraft och solenergi) skulle trycket på skogarna kunna minskas kraftigt samtidigt som luftens kvalitet skulle förbättras".

Envar bedömare på någorlunda nykter kaluv inser att det inte är möjligt att driva en effektiv och konkurrenskraftig industri med hjälp av sol- och vindkraft. Utan kärnkraft är det kol, olja, gas och trä – samtliga med negativa miljökonsekvenser – som är de verkliga miljöalternativen, om

man nu inte räknar vattenkraften som alla militanta miljöaktivister är motståndare till. Men realism är nu något som inte är speciellt gångbart inom Worldwatch Institutes kretsar. Samtidigt som han emfatiskt avvisar "långa transporter" (och därmed indirekt internationell handel) pläderar Gary Gardner i kapitel 6 "Återvinning av organiskt avfall" för en återgång "till våra förfäders syn... på vägen mot hållbara städer och ett hållbart jordbruk". "Hållbar utveckling" (på engelska *sustainable development*) är det nyckelord som löser alla problem.

En avgörande tes i det gröna projektet är teorin om globala klimatförändringar som en följd av mänsklig påverkan på planeten. Den var grundläggande vid FN:s miljökonferens i Rio de Janeiro 1992 och har sedan dess blott ökat i betydelse. I decem-

Miljöfanatikern och vicepresidenten Al Gore – snart amerikansk president?

ber 1997 ägnades en internationell konferens i Kyoto åt just det påstådda klimat-hotet. I *Tillståndet i världen -98* skriver Christopher Flavin och Seth Dunn i kapitel 7 om "Reaktionen på hotet om klimatförändringar". Det talas optimistiskt om "färska studier" som är ägnade att visa att "den förnybara energitekniken" (läs: sol- och vindkraft) 2020 skall vara "fullt konkurrenskraftig". Att Flavin och Dunn omfattar den ingrodda gröna fiendligheten mot moderna kommunikationer visar man genom att hävda att "kolutsläppen kan också minskas om man röjer undan stödet till att bygga och nyttja vägar...". Allt enligt författarna gagnande den "revolution" som behövs för att "stabilisera klimatet". Det framgår att andra viktiga beståndsdelarna i den gröna revolutionen är ett helt batteri höjda energipriser och skatter.

Att påstå att författarna i *Tillståndet i världen -98* är skeptiskt inställda till inter-

nationell företagsamhet är en underdrift. Hilary French i kapitel 9 "Utvärdera de privata kapitalströmmarna" påstår att de multinationella bilföretagen "dreglar" över "de växande marknaderna i Asien, Östeuropa och Latinamerika". Shell, som tydligen gått miljöfundamentalisterna en bit till mötes, förklaras dock vara ett lysande undantag.

Lester Brown spinner vidare på klimat-evangeliet i bokens avslutande kapitel "Behovet av en ny ekonomi". Här fastslås utan ett spår av tvekan att "framtidens transportmedel" är cykeln, vilket säkert är goda nyheter för alla norrlänningar och andra glesbygdsboende som är beroende av bilen för sin dagliga existens. Alla som inte instämmer i det glada, gröna budskapet avfärdas som representanter för "kapitalintressenas desinformation och önskan att bevara status quo". Brown hävdar att "ett fåtal forskare" kritiserar "uppvärmningshypotesen". Ändå undertecknade över 1000 forskare inklusive ett tjugotal nobelpristagare en internationell appell 1992 där de uttryckte stark kritik mot Rio-konferensens klimatbudskap. Denna typ av oliktankande fungerar enligt Brown som ett slags "lejda revolvermän".

Självklart harangeras Brown Vita husets initiativ att "informera det amerikanska folket om klimatförändringarnas vådor och för att motverka industrins desinformationskampanj...".

Worldwatch Institute förespråkar en massiv indoktrinering i syfte att sprida hållbarhetens och klimatideologins evangelium: "Miljöundervisning måste läggas in i skolans läroplaner (från så tidig ålder som möjligt)...". Dessutom, predikar Brown, måste "BBC, Voice of America och CNN" med flera nyhetsorgan ta sitt ansvar och "sprida den information som behövs på den tid som finns till buds".

Det vill säga rätt information, som går ut på att jorden går under om inte ett jättelikt grönt regleringsprogram antas världen över i linje med vicepresident Al Gores direktiv i boken *Earth in the Balance*.

Tillståndet i världen -98 bekräftar att det miljöfundamentalistiska tänkandet efter det kalla krigets slut är ett minst lika stort hot mot friheten och demokratin som den traditionella socialismen. Det är illavarslande att två partier med extrem miljöpolitik på programmet kommer att få ett betydande inflytande i svensk politik efter valet den 20 september 1998.

Tommy Hansson

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställts av Carl G. Holm och Tommy Hansson. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattning av originalkällan, om inte annat markeras med citations-tecken.

Mordiska minkar

Då och då kommer rapporter om att djurrättsextremister "befriat" minkar ur burar vid någon minkfarm. Medan extremisterna inbillar sig att de utför en välgärning är deras handlande ur djurvårdssynpunkt fullständigt oförsvarligt. De små rovdjuret blir utanför sina burar höggradigt stressade och dör inte sällan i hjärtslag. Andra biter ihjäl andra minkar eller djur de möter i omgivningarna, exempelvis katter, hönor och andra tamdjur i anslutning till omkringliggande gårdar. Minkar är nämligen till sin natur lustmördare.

En del djur- och naturvårdare anser att minken över huvud taget inte hör hemma i den svenska faunan. Så här skriver till exempel fiskevårdaren och författaren Peter Ögren i sin bok *I Lappland - Med fluga och blänke* (Kristianstad 1997):

"Fiskevårdsansträngningar för att bekämpa minken bör också prioriteras och intensifieras, det är en hemsk marodör i våra vattendrag. Den är definitivt inte önskvärd! Varje vuxen mink tar något eller några hekto fisk per dygn under sommaren, alltför ofta är det decimeterstora öringar och laxungar som får sätta livet till. Här kan jägare och viltvårdare göra stora insatser. Visst, minkbeståndets ökning har bromsats upp, men fortfarande gäller att varje mink är en främling, en inkräktare, som inte har något i vårt ekosystem att göra! Därför måste den kort och gott utrotas!"

Ögrens drastiska recept för att komma till rätta med minkplågan gäller naturligtvis vilda minkar, inte de djur som föds upp för pälsproduktion. Frågan är hur många av de utsläppta minkarna som överlever och därmed blir ett tillskott till sina vilda artfränder. Exemplet med djurrättsaktivister som släpper ut minkar är inte det första exemplet på verklighetsfrämmande extremister som motverkar sina egna syften i okunskap och tanklöshet.

Tänk om det varit Alf...

"-Vet du varför feministerna fortfarande står bakom Clinton?" -Hm, nej. -Det kan vara riskabelt att stå framför honom."

Bakom denna lustifikation döljer sig en djup sanning. Ty feminister, såväl i USA som annorstädes - icke minst i Sverige - stödjer president William Jefferson Clinton i vått och torrt trots alla hans sjaskiga kvinnoaffärer. Eller kanske just därför.

Två svenska feministiska kolumnister skriver i tidningen *Metro* utgör ett slående exempel på detta fenomen. Den så kallade författaren och journalisten Liza Marklund uttrycker i sin krönika den 17 september tvivel beträffande kristdemokraternas värderingar avseende "moral, etik och familjens värde". Marklund påstår sig vilja se en tydlig skiljelinje mellan moral och politik. Inte minst kristdemokraternas avvisande syn på homosexuellt leverne upprör Marklund.

"Och så har vi då Bill Clinton, presiden-

ten som tog praktikanten på bröstet", raljerar Marklund och visar samtidigt att hon är den enda människan på jorden som tror att Clintons hela syndaregister består i att ha tagit en kvinna på bröstet. Marklund förfasar sig över att Clintons eskapader gjorts till en politisk fråga: "Men om ingen frågat Clinton om hans sexaffärer så hade han inte ljugit". Nej, och om ingen frågat president Nixon om hans band hade vi inte heller fått någon Watergate-affär.

Också frilansjournalisten och filmrecensenten Helena von Zweigbergk (*Metro* 23 september) är upprörd över intresset för Clintons sexuella aktiviteter utanför äktenskapet. "Och så nu den elek-

troniska lynchningen av Bill Clinton", skriver den moraliskt upprörda Zweigbergk. Det mediala intresset för Clintons aktiviteter förklaras vara ett utslag av hyeneinstinkt, ett avsteg från den anständighet som kräver att vi lämnar Clintons kalsonger i fred.

I samma *Metro* som Zweigbergk skriver sin krönika analyserar journalisten Jonas Hällén feministernas "makterotik" i anslutning till Clintons affärer. Flera amerikanska feminister har lustfyllt beskrivit Clinton som "en riktig snygging" och en maktbävare som är "levande från midjan och neråt".

Lek med tanken att det var Alf Svensson som ägnat sig åt sexlekar med omogna sekreterare eller praktikanter på kristdemokraternas partikansli. Är det någon som tror att han varit vatten värd i dag?

Feministernas stöd för Clinton torde bottna i tre orsaker: 1) Clinton har en betydande maskulin charm; 2) Clinton har lagt in sitt veto mot den extrema abortform som kallas "partial birth abortion", vilket ger amerikanska kvinnor obegränsad aborträtt; och 3) Clintons beteende speglar den moderna amerikanska sexualmoralen: *Do it with anyone, anywhere, anyhow - who cares?*

Jehovas vittnen i Förintelsen

När begreppet Förintelsen kommer på tal tänker de flesta av naturliga skäl omedelbart på den nazistiska utrotningspolitiken gentemot judarna i Europa. Uppskattningsvis sex miljoner judar utplånades som bekant i den nationalsocialistiska Förintelsen. Men också andra grupper drabbades. Av religiöst olikriktande hörde Jehovas vittnen till de värst ansatta. Detta uppmärksammas av vittnena själva i en välgjord och sevärd utställning som kallas "Förintelsens bortglömda offer" och som visats på olika platser i Sverige under sommaren och hösten.

I Hitlers Tredje rike fanns 1933 omkring 25 000 Jehovas vittnen. Av dessa satt ungefär 10 000 fängslade under längre eller kortare tid. Av dessa var drygt 2 000 internerade i olika koncentrationsläger. Cirka 2 000 vittnen beräknas ha dött under Förintelsen, varav ett par hundra avrättades av SS. Enligt utställningens uppgifter fanns det främst tre skäl till att Jehovas vittnen var särskilt misshagliga för nazisterna: 1. De accepterade inte nazisternas rasideologi; 2. De vägrade göra "Heil"-hälsningen med lyftad högerarm, då de

ansåg att de på så sätt hälsade Hitler som frälsare; 3. De vägrade som pacifister att delta i kriget.

Det uppges att de i koncentrationslägren inspårade vittnena hade kunnat bli fria genom att underteckna en avsägelse från den egna tron. Några gjorde detta, men de

flesta Jehovas vittnen stod fasta gentemot den nazistiska hedendomen och dess omänsklighet. Dessutom avslöjade publikationer från Jehovas vittnen i Tyskland – *Den gyllene tidsåldern* och *En ny värld* – tidigt koncentrationslägrens existens och etablerade tyska kyrkans samröre med nazi-regimen.

Detta hedrar dem, oavsett vad man än i övrigt må tycka om Jehovas vittnens teologi.

Vad valresultatet betyder

Inte helt oväntat resulterade riksdagsvalet den 20 september i en vänsterseger, låt vara att socialdemokraterna efter sitt sämsta valresultat sedan 1920-talet framstår som något vingklippta. Det faktum att (s) nu tvingas luta sig mot kommunisterna (v) och miljöfundamentalisterna (mp) är sannoligen inget att glädja sig åt.

Svensk socialdemokrati har länge sökt framställa det svenska exemplet som "den svenska medelvägen" mellan totalitär socialism och renodlad kapitalism: Sverige som Landet Lagom. Den myten avslöjas av Bengt Karlöf i en intresseväckande artikel i tidskriften *Den Svenska Marknaden* nr 3 1998: "...Sverige inte alls är något

lagomt land utan i själva verket ett extremt land. Det gäller skatter och relativt omvärlden tillbakagång men också den tilltagande disproportjonen mellan vad vårt välfärdssystem kostar och vad som genereras i form av väl fungerande välfärd."

I skrivande stund är det ännu oklart vad de båda extremistpartier som sossarna tvingas söka stöd hos kommer att kräva av det regeringsbärande partiet, men helt löslösa lär de inte bli.

Moderata samlingspartiet och kristdemokraterna gjorde båda lika bra eller bättre val jämfört med 1994, men vad hjälpte det när såväl folkpartiet som centerpartiet noterade rejäla bottenapp. Om centern i dag är ett borgerligt parti är dock diskutabelt.

Kristdemokraternas exempellösa framgång hälsas säkert med glädje av *Contras* värdekonserverna läsare som har en skeptisk inställning till exempelvis socialistisk familjepolitik, homosexuell aktivism och fri abort. Rimligen borde kd:s framgång avspegla sig i det svenska samhället.

Moderaternas Carl Bildt lyckades inte bli svensk statsminister 1998. Europa nästa?

Ledande socialdemokrater säger nej till vänstersamarbetet

Det är inte tyst i leden längre. En rad ledande socialdemokrater har talat ut och förklarat att Göran Perssons samarbete

med vänsterpartiet/kommunisterna är oacceptabelt. Den tidigare s-riksdagsledamoten och nationalekonomiprofessorn Bo Södersten har i en artikel om "Problemet Persson" hävdad att hans sinne för politisk överlevnad måste ifrågasättas när han samarbetar med Vänsterpartiet, inte minst då statsråd som Margareta Winberg och Ulrica Messing själva konkurrerar med Schyman i ansvarslös populism.

Också Carl Johan Åberg och Kjell-Olof Feldt, socialdemokratiska veteranpolitiker, har offentligt kritiserat samarbetet med kommunisterna.

Det har inte varit brukligt att socialdemokrater kritiserat partiledningens politik, nu verkar nya tuffa vindar blåsa, hur länge kan Göran Persson stå emot?

Borgerliga stödde krigsmateriel-export till kommunistdiktatur

Nog kan man vänta sig det mesta av socialdemokraterna i utrikespolitiska frågor. Men nu ställer även borgerliga politiker upp på krigsmateriel-export till kommunistdiktaturen Vietnam. Det är första gången som svensk krigsmateriel med myndigheternas godkännande går till en kommunistdiktatur. Tillstånd har getts för Hägglunds i Örnköldsvik att exportera sina bandvagnar.

De som särskilt bör skämmas är följande ledamöter av Exportkontrollrådet: Anders Björck (m), Ylva Annerstedt (fp), Dan Ericsson (kd) och Anders Svärd (c). Till det anmärkningsvärda hör att både Eva Zeitberg (vpk) och Birger Schlaug (mp) röstade emot tillstånd.

UTLANDS-NYTT

KGB-agent säkerhetschef

Dagen före den ryska Flottdagen, den 25 juli, sparkade president Boris Jeltsin chefen för den Federala säkerhetstjänsten FSB. Ingen förklaring gavs till varför FSB-chefen Nikolaj Kovaljev avskedades, men det är känt att det var Kovaljev som beordrade arresteringen av marinofficern Grigorij Pasko vilken tidigare avslöjat Rysslands dumpning av atomspor i Japanska havet. Pasko fängslades förra året till följd av FSBs ingripande.

Paskos fall är i dag mycket uppmärksammat i hans hemstad Vladivostok i Sibirien, där det finns en stor rysk flottbas. Såväl miljörörelsen i Vladivostok som stadens myndigheter har slutit upp bakom Pasko, vilket i hög grad besvärat de styrande i Moskva. Både regionala och lokala protestaktioner för Paskos räkning har förekommit. Sannolikt har Jeltsin velat blidka denna opinion genom att sparka mannen som lät arrestera Pasko.

Jeltsins utnämning av Kovaljovs assistent Vladimir Putin till ny rysk säkerhetschef är emellertid också i hög grad kontroversiellt. Putin tjänade KGB som mästespion i Tyskland i slutet av 1980-talet och lär därmed vara den förste postkommunistiske säkerhetschef med denna "kalla krigs"-bakgrund. Säkerhetschefen i Ryssland har regeringsledamots rang.

(Washington Inquirer)

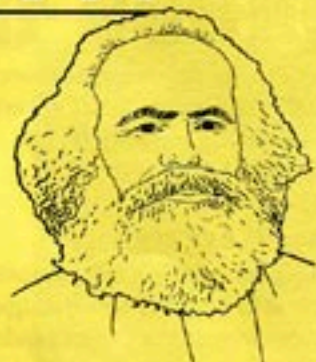
Dödsstraff

Barbados, Guyana, Jamaica och Trinidad uppges vidta åtgärder för att bryta sina 165-åriga band med det brittiska rättsystemet. Orsak: man vill återinföra dödsstraffet.

(National Review, New York)

Marx lever!

Kommunismen är jämte nationalsocialismen innevarande sekels mest blodbesudlade ideologi. Men medan nazismens dödsoffer som mest uppskattas till 15 miljoner (judar, zigenare, polacker, ryssar, utvecklingsstörda, handikappade, homosexuella, oliktiänkande) om man inte räknar samliga Andra världskrigets offer, beräknas mångfaldigt fler ha fallit offer för kommunismen. En mäktig dokumentation av kommunismens illdåd utgör den franska verket *Le livre noir du communisme*

Karl Marx (1818-83) lever genom sina idéer...

(Robert Laffont förlag) av Stéphane Courtois och fem medförfattare, som i den franska originalversionen omfattar 846 sidor. Boken föreligger nu också under titeln *Schwarzbuch des Kommunismus* i tysk översättning (Piper förlag).

Boken utgör en gedigen redovisning av kommunismens verkliga ansikte från Moskva till Peking, från Kabul till Havanna, från Pyongyang till Maputo. Författarna uppskattar kommunismens direkta eller indirekta offer till knappt 100 miljoner. Andra bedömare har tidigare kommit fram till andra siffror. Så räknade Pierre Dujardin i Figaro Magazine i november 1978 med att kommunismen skördat 143 miljoner människooffer.

Många tror att kommunismen i dag (så när som på röda Kina, Nordkorea, Kuba, Vietnam och kanske ytterligare några länder) är död. Så är icke fallet. Den tyska katolska tidningen *Prisma* konstaterar, att när Karl Marx och hans förbundne Friedrich Engels år 1846 bildade världens första kommunistiska parti i Bryssel med 17 medlemmar hade man krav såsom familjens upplösning, fri sexualitet, religionens och den borgerliga moralens avskaffande och så vidare på programmet.

Alltså punkter som cirka 150 år senare är antingen fullt ut genomförda eller under genomförande!

"Passiv rökning" ofarlig

Enligt en omfattande engelsk undersökning är så kallad passiv rökning nästan helt ofarlig. En person som inandas andras tobaksrök beräknas enligt undersökningen få i sig cirka sex cigaretter per år. Enligt studien löper en "passiv rökare" tusen gånger mindre risk att dö till följd av tobaksrök jämfört med verkliga rökare.

Faran beräknas vara så försvinnade liten att den inte är statistiskt mätbar.

Undersökningen har ingått mer än 1000 personer i några av Europas större städer. Det visade sig att den som var mest föremål för andrahandsrök fick i sig motsvarande 0,02 cigaretter per dag. Det är en tiondel av vad som tidigare förmodats. Studiens resultat gäller också de som lever tillsammans med rökare.

Undersökningsresultaten borde vara ytterst goda nyheter för dem som trott på den passiva rökningens farlighet. Notoriska anti-rökkrifter har dock redan anklagat forskaren Keith Philips, Harrogate för att vara köpt av tobaksindustrin.

(Sunday Telegraph)

Revolt inom EPA

För en tid sedan utbröt en allmän revolt inom den amerikanska motsvarigheten till Naturvårdsverket, Environmental Protection Agency (EPA). EPA anses allmänt vara USAs mest regleringsvilliga offentliga organ. Revolten bestod i att ett dussintal karriäranställda vid EPA skrev ett brev till dagstidningen *Washington Times* i vilket man anklagade EPA för upprörande maktmissbruk.

Enligt undertecknarna av brevet drabbas anställda vid EPA av en mängd misshälligheter. Bland annat anges de bli "trakasserade, till och med avskedade, för att de protesterar mot oansvarigt beteende från chefer som äventyrar en korrekt lagtillämpning". Också EPAs högsta makt-havare, Carol Browner, kritiserar.

Carol Browner har med entusiastiskt stöd av sin beskyddare, vicepresident Al Gore, stöpt om EPA till ett instrument för fanatiska miljöaktioner som visat påfallande litet respekt för legala eller etiska gränser. Browner förklarar ha verkat aktivt för att tysta internt missnöje, sätta sig över den amerikanska kongressen, struntat i delstater och lokalsamhällen samt dölja egna missgrepp. Enligt kritikerna framstår EPA som det mest laglösa och hänsynslösa av alla amerikanska regeringsorgan.

EPAs egen rådgivande vetenskapsgrupp noterade 1992 att "EPA utvärderar inte alltid vetenskapligt följderna av dess regleringar". 1996 drog David Lewis, en forskare i mikrobiologi vid EPA, slutsatsen att användningen av vetenskaplig forskning har urartat under Carol Browners ledarskap. Han påpekade detta brevledes till såväl Browner som vicepresident Gore,

men utan att få något svar. Bland annat har Browner utfärdat detaljerade regler angående ozon utan någon som helst vetenskaplig grund. Lewis redogjorde för sina synpunkter i en artikel i den respekterade brittiska tidskriften *Nature*.

EPA har sökt tysta och misstänkliggöra Lewis och alla andra oliktänkande som inte accepterar de senaste ekologiska målsättningarna. Tyvärr är det nog precis ett sådant beteende vi har att vänta om vårt eget miljöparti får någon form av regeringsinflytande.

Afrikansk kamp mot socialism

Från våra afrikanska källor når oss informationen att mannen bakom de kongolesiska rebellernas kamp mot Kongos marxistiske diktator Laurent Kabila är en akademiker som undervisat vid universitetet i Dar-es-Salaam i Tanzania och i USA. Professor Ernest Wamba dis Wamba beskrivs enligt en källa som "en rakryggad typ av politiker", som alltid varit motståndare till Kabila vilken Wamba betecknar som en diktator med fallenhet för terroristiska metoder.

Professor Wamba tillhör Bakongo-stammen (liksom bland andra den angolanske oppositionspolitikern och FNLA-ledaren Holden Roberto) och kommer från Matadi. Han var tidigare en svuren fiende till den

korrupte enväldshärskaren Mobutu sese Seko men valde ändå att etablera sitt gerillahögkvarter i Mobutus gamla palats vid sjön Kivu. Wamba anser att fred är utesluten i Kongo så länge Kabila finns kvar vid makten.

Utgången av den kongolesiska maktkampen var länge oviss, men sedan Kabila lyckats uppbåda stöd från ett antal afrikanska regimer inklusive dem i Sydafrika, Angola och Namibia har han nu fått överhanden. Men inte alla ser den maktgalne Kabila som Kongos frälsare, och under

besök i Tchad och Gabon under hösten har Kabila varit ursinnig över detta.

Under tiden fortsätter striderna i Angola. Afrikanska källor meddelar att cirka 30 000 soldater från befrielseörelsen UNITA omgrupperat för att bekämpa den socialistiska MPLA-regimen; UNITA beräknas också mobilisera omkring 60 000 milismedlemmar.

Rysslands nya regering

innehåller dessvärre en rad gammelkommunister eller personer som tjänstgjort på framträdande positioner i den gamla sovjetiska administrationen. Premiärministern Jevgenij Primakov var alltid lojal mot regimen, trots att hans pappa försvann spårlost i samband med Stalins utrensningar. Primakov junior var bland annat ansvarig för ett utförligt skriftligt försvar av Sovjets invasion i Afghanistan när det begav sig. Vissa Rysslands-kännare (till exempel Anders Åslund) har i den nu aktuella och prekära situationen hoppats att det blir så många kommunister som möjligt i regeringen, för att göra kommunisterna politiskt omöjliga för all framtid.

Arton år för insamling av folkmusik

Den 32-åriga tibetanen Ngawang Choephel reste sommaren 1995 från Indien till Tibet, för att samla in traditionell musik. I slutet av året hade han ännu inte kommit tillbaka. I mars 1996 började man vända sig till tibetanska myndigheter för att förhöra sig för om hans öde. I oktober kom svaret. Ngawang Choephel satt fängslad för spio-

Ngawang Choephel dömdes till 18 års fängelse för att han spelade in folkmusik och folkdanser i Tibet.

neri i Lhasa. Han dömdes senare till arton års fängelse och ytterligare fyra års förlust av de medborgerliga rättigheterna. Han är född i västra Tibet, men hans föräldrar flydde till Indien redan när han var två år. Han har universitetsutbildning från USA. Straffet motsvarar i sin längd vad de två munkarna Ngawang Phulchung och Jamphel Changchub dömdes till 1989, vardera 19 års fängelse för att de spritt flygblad med krav på demokrati. Annars brukar politiska fångar numera klara sig undan med mellan sex och sju års fängelse.

(Menschenrechte, Frankfurt)

Orwells satir sänkte Soviet

George Orwell (1903-50) har framförallt gått till eftervärlden som författare till den skräckfyllda framtidsskildringen *Nineteen-eighty-four* (1984) och den politiska satiren *Animal Farm* (Djurfarmen). Båda dessa verk var uppgörelser med 1900-talets totalitära utopier. Fastän han ansåg sig vara socialist var Orwell – eller Eric Blair, som han egentligen hette – en övertrygad antikommunist.

Orwells enorma opinionsbildande framgångar bidrog sannolikt till att påskynda sovjetväldets och kommunismens fall i slutet av det kalla kriget. Men alla intellektuella – och framförallt inte alla med en vänsterpolitisk utgångspunkt – insåg att Orwell var en ovanligt effektiv "kall krigare". Således väckte det stor uppståndelse i Englands kulturella liv, då tidningen *The Guardian* avslöjade att Orwell, kort tid innan han dog i lungtuberkulos i januari 1950, erbjudit sig att förse en hemlig propagandaenhet inom utrikesdepartementet med anknytning till underrättelsetjänsten med namn på skribenter och journalister han ansåg vara "kryptokommunister" och "medlöpare" vilka inte var att lita på.

Orwells erbjudande riktades till och accepterades av Celia Kirwan (nu den 80-åriga Celia Goodman), vilken Orwell för övrigt friat till men fått korgen av och som dessutom var svägerska till Orwells vän och politiska frände Arthur Koestler. Kirwan ombads av sina överordnade vid Information Research Department att höra sig för hos Orwell om denne kunde tänkas medverka i organisationens arbete. Enligt ett memorandum som Kirwan skrev vid tillfället hade Orwell "...uttryckt sitt helhjärtade och entusiastiska gillande av våra mål."

Vid denna tid, i slutet av 1949, var Orwell alltför svag och sjuk för att själv kunna skriva något för nämnda underrättelseorganisation. Han lämnade dock några namn på i hans tycke kapabla antikommunistiska skribenter som kunde vara användbara, samt den nu ryktbara "svarta

Kedjerökaren George Orwell/Eric Blair kopplar av från skrivandet med en cigarett och en kopp te.

lista" över sådana som underrättelsetjänsten borde undvika därför att de kunde anse vara kommunist- eller sovjetvänliga. Den ganska långa lista Orwell härvidlag sammanställde är alltså hemligstämplad.

Slogs i Spanien

Det kom alltså som en chock för den vänsterinriktade tidningen *The Guardian* såväl som för andra delar av det brittiska vänsteretablissemanget att deras hjälte George Orwell faktiskt var en passionerad antikommunist. De hade inte behövt bli så överraskade. Både *Nineteen-eighty-four* och *Animal Farm* var ju i första hand bitiska uppgörelser med Stalins Sovjetunionen och samtidigt en varning för vad som kunde komma att inträffa i Orwells eget England och västvärlden.

Och fastän Orwell/Blair slogs på vänsterens sida mot general Francisco Francos styrkor i Spanska inbördeskriget 1936-37 vägrade han (till skillnad från vännen Koestler) att underordna sig de auktoritära kommunisterna. I stället fick han via det lilla engelska utbrytarpartiet Independent Labour Party (ILP) kontakt med milisgruppen i Arbetarnas marxistiska enhetsparti (POUM), ett litet anarkistiskt spanskt parti i Barcelona. Resultatet av Orwells krigsvedermödor blev boken *Homage to*

Catalonia (Hyllning till Katalonien) 1938. Orwell skrev här objektivt om sina 115 dagar vid den republikanska fronten. Han behandlade inkännande POUMs brist på krigsmateriel och militär utbildning, om tristessen och oenigheten bland de stridande, om smutsen, eländet och lössen och om alla döda.

George Orwell var alltså ingalunda kommunist – alldeles tvärtom. Till vänster på höger-vänster-skalan stod han dock otvivelaktigt. Född i Bengalen i Indien som son till en engelsk tjänsteman kom Orwell tidigt att få en avog inställning till de burgna klasserna, oaktat han själv hade en dräglig uppväxt och gick i skola i traditionsrika Eton 1917-21. Hans vantrivsel i Eton bidrog till att han senare blev socialist. I sin roman *Keep the Aspidochelone Flying* (Leve aspidochelonen) 1936 låter han sin anti-hjälte Gordon Comstock ha samma trista skolerfarenheter som han själv, och liksom Orwell en gång gjorde arbetar han som bokhandelsbiträde.

Efter sina år i Eton hamnade den gänglige och excentriske Eric Blair i Burma som brittisk polis; Burma var en engelsk besittning som kort efter det att Blair/Orwell anlände under brittisk vägledning började undergå liberala reformer. Brittiska trupper och brittisk polis upprätthöll lag och ordning och finanserna sköttes till övervä-

gande del från London. Orwell reagerade omedelbart över att engelsmännen i Burma isolerade sig som den härskande överklassen i verkligheten också utgjorde.

En engelsk kamrat som besökte Orwell/Blair i Burma har dock vittnat om att den senare fullständigt tyckte ha funnit sig i rollen som engelsk imperiebyggare i Kiplings anda. Kamraten – som hette Christopher Hollis – sade sig inte hos Orwell ha märkt några liberala åsikter eller sympati för lokalbefolkningen. Det är inte samma sak som att han skulle ha saknat sådana sympatier – det är dock känt att Orwell kunde ge ett intryck av att vara kall och okänslig.

Djurens revolution

Efter sina år i Burma 1921-27 följde för Orwell några år i relativ fattigdom. Han levde ett bohemiskt luffarliv i Paris och London och tenderade då att identifiera sig med fattigt och utslaget folk. Om tiden i Paris skriver Orwell-biografen T.R. Fyvel i boken *George Orwell, a Personal Memoir* (George Orwell: En bok om mannen som skrev 1984) 1982: "När man ser tillbaka på det framstår detta som ett lyckosamt drag, ty det var i den tidens kosmopolitiska Paris som han slutligen skulle upptäcka de excentriska mänskliga situationer som han genom att beskriva skulle få sin litterära start."

Resultatet av upplevelserna i Paris och London blev den 1933 publicerade socialskildringen *Down and Out in Paris and London* (Nere för räkning i Paris och London), där författaren för första gången utvecklar den knappa och rustika stil som skulle bli hans litterära adelsmärke. Tiden i Paris slet dock hårt på Orwells hälsa. Hans kläna lungor försvagades, och han gick stundtals hungrig dagar i sträck. *Down and Out* publicerades hos den radikale förläggaren Victor Gollancz, sedan T.S. Eliot i egenskap av chef för förlaget Faber's refuserat manuskriptet (precis som Eliot senare skulle göra med manuset till *Animal Farm*).

George Orwell/Eric Blair hade nu etablerat sig som författare, och under åren 1933-37 fick han förutom nämnda verk ut böckerna *Burmese Days* (Dagar i Burma), *A Clergyman's Daughter* och den kraftfulla socialskildringen *The Road to Wigan Pier*. Härefter valde Orwell att ge sig ut i det spanska kriget, i vilket han blev svårt sårad. Under Andra världskriget engagerades Orwell för det brittiska radiobolaget

BBC:s utlandssändningar. Under krigsåren kom han ut med en rad romaner som kom att befästa hans rykte som skicklig, realistisk författare.

Om de inflytanden som påverkade Orwell under dessa år skriver Fyvel: "När jag ser tillbaka på vad Orwell skrev under de två åren närmast före kriget, står det... fullständigt klart att det var hans egna erfarenheter i Spanien som formade hans tänkande och inte uppbyggandet av Hitlers Tyskland, som han visste mycket litet om och som jag faktiskt tror att han hade något av en blind fläck för... I stället talade han enbart på revolutionärt ILP-språk om 'det fascistiska Tyskland' och förvandlade därmed Hitler till något abstrakt."

När kriget slutade 1945 hade George Orwell knappt fem år kvar att leva, men de åren skulle bli de mest produktiva och framgångsrika i hans liv – detta trots att hans lungsjukdom hela tiden förvärrades. 1946 lämnade han till förläggaren Fred Warburg in ett manuskript som tidigare refuserats av Gollancz förlag, en vemodig liten berättelse om hur husdjuren på en lantgård iscensätter en lyckosam revolution mot bonden Jones under grisarnas ledning. Grisarna – som hos Orwell motsvarar de ryska bolsjevikerna – upprättar emellertid ett mycket värre tyranni än det Jones ledde. Stalin motsvarades i Orwells version av den diktatoriske galten Napoleon, medan fördrivandet av den intelligente grisen Snowball har Trotskijs exil som förebild.

Det mest kända citatet i *Animal Farm* var: "Alla djur är jämlika, men vissa är jämlikare än andra". Det var en hänsyftning på det nya klasssystemet i det sovjetryska Utopia. Boken om upproret på djurfarmen fick ett blandat mottagande – som väntat var flera av Englands talrika sovjet-sympatisörer negativt inställda – men blev en avgjord succé och innebar författarmärket George Orwells verkliga genombrott. Ett mindre problem var att många bokhandlare uppfattade den tunna boken som en skildring för barn och därför placerade den bland barnböckerna. Det berättas att författaren, när boken kommit ut i handeln, gick runt bland Londons bokhandlar och flyttade sin bok till vuxenlitteraturen.

Krönikör i Tribune

Till skillnad från den mörkt brutala 1984 har *Animal Farm* ett lättsammare anslag. Det har sagts att detta dels beror på Orwells egen kärlek till jordbruk – han drev

en tid ett småjordbruk tillsammans med sin hustru Eileen Blair – dels på hustruns mildrande påverkan. Boken skrevs vintern 1943-44, och Orwell och hustrun skall ha legat och läst boken stycke för stycke och gapskrattat tillsammans.

Under flera år på 1940-talet var Orwell förutom sitt författarskap även verksam som litteraturredaktör och krönikör på vänstertidningen *Tribune*, som utgavs av labourmannen Aneurin Bevan och hade sin redaktion på den londonska tidningsgatan Fleet Street. Orwell hade en krönika med vinjetten "As I Please" och skrev 71 krönikor om sammanlagt 231 ämnen. Han hade bestämda, ofta obekväma meningar om det mesta – allt från flygräder och tobakspriser (den lungsiktige Orwell var en hängiven rökare) till engelska fördomar om amerikanska soldater.

George Orwell var ofta kritisk mot det engelska klassamhället. Det var därför han förblev socialist intill sin för tidiga död. I de krönikor han skrev framgår emellertid klart att han var medveten om att allting var obeskrivligt mycket värre i de kommunistiska och nationalsocialistiska diktaturerna än i England. Orwell har bland annat framhållit:

"En sak som Hitler och hans kumpaner har visat är hur relativt bra de intellektuella har haft det under de närmast föregående hundra åren. När allt kommer omkring, hur ska förföljelsen av Joyce, Lawrence, Whitman, Baudelaire eller till och med Oscar Wilde kunna jämföras med vad som har hänt liberala intellektuella över hela Europa sedan Hitler kom till makten? Joyce lämnade Irland med vämjelse, men han behövde inte springa för sitt liv som han gjorde när pansartrupperna ryckte in i Paris."

Parallellt med sina skrivarmödor tvingades Orwell som alla andra genomlida privatlivets vedermödor. Hustrun Eileen dog i cancer (Orwell gifte sig sedan på dödsbädden med den vackra flickvännen Sonia Brownell), varför Orwell med assistans av en hushållerska måste ta hand om adoptivsonen Richard, som beskrivs som ett glatt och harmoniskt litet barn.

Newspeak

I maj 1947 skrev Orwell sin sista artikel för *Tribune*. Kort därpå packade han sina väskor och begav sig till den avlägsna skotska ön Jura (bland annat känd för sin utmärkta maltwhisky Isle of Jura) i ögruppen Hebriderna. Där ville han finna

det lugn han så väl behövde för att kunna skriva sitt storverk, *Nineteen-eighty-four*. Genom att kasta om de båda sista siffrorna i årtalet 1948 kom Orwell fram till det årtal som telt sig så suggestivt skrämmande för medvetna individer i efterkrigstidens generationer. Det var nämligen i november 1948 Orwell lade sista handen vid 1984. Liksom *Animal Farm* gavs den ut på Warburgs förlag.

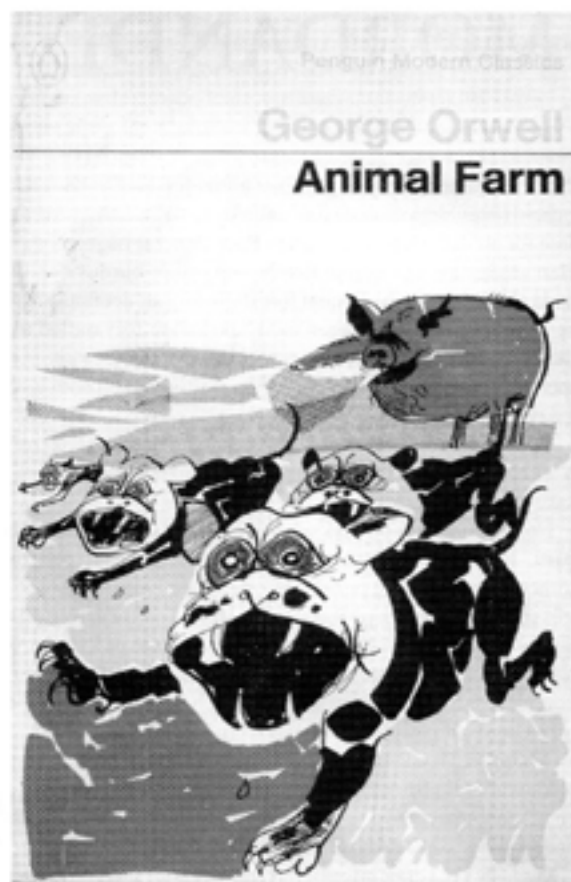
Så blev George Orwell en av 1900-talets stora profetiska röster, "vars verk postumt blivit en del av det sena nittonhundratalets litterära folklore", som Fyvel träffande skriver. Inflytandet från Orwells tankevärld har på ett unikt sätt överskridit de ideologiska och geografiska gränserna och under det kalla kriget givit livsmod åt förföljda oliktankande i kommunistblocket. Många östeuropeiska och sovjetiska intellektuella har förvånats över hur väl författaren – som aldrig besökte något kommunistiskt land – förmådde leva sig in i den totalitära mardrömmens enskildheter. 1984 handlar om Winston Smith's skräckupplevelser i det totalitära riket Oceanien. I bokens tredje del, där det skildras hur Smith blir förhörd och torterad av O'Brien, förklarar den senare att för den allseende och allenarådande Storebror samt Partiet är makt och tortyr inte bara berättigade för sin egen skull:

"Om du vill ha en bild av framtiden, så tänk dig en stövel som trampar på ett människoansikte – för evigt... Och kom ihåg att det är för evigt. Ansiktet kommer alltid att vara där för att trampas på. Kättaren, samhällsfienden, kommer alltid att vara där så att han kan besegras och förödmjukas om och om igen... Spioneriet, förräderierna, arresteringarna, tortyren, avrättningarna och försvinnandena kommer aldrig att upphöra."

Det kanske mest lyckade satiriska elementet i Orwells klassiker är det så kallade Nyspråket, *Newspeak*, där Orwell beskriver hur ledarna för Partiet i Oceanien avskaffar ett stort antal engelska ord för att ersätta dem med nya ord för att omöjliggöra kätterska tankar och dessas verbalisering.

Påskyndade Sovjets fall

När otaliga västerländska intellektuella hyllade Stalins Sovjet och Maos kommunistiska Kina tog sig George Orwell/Eric Blair före att med sin djuplodande satir avslöja den totalitära verkligheten som

Animal Farm (Djurfarmen) var Orwells mest kända bok efter 1984.

ingen annan före eller efter honom gjort. Samtidigt som 1984 var en framtidsvision av ett framtida England, var den en alldeles sann skildring av Stalins rike som detta

faktiskt var i sinnevärlden.

Det är troligt att Orwells skildring genom sin enorma opinionsmässiga kraft faktiskt påskyndade sovjetväldets fall.

Illavarslande på Koreahalvön

När Nordkorea högtidlighöll sitt 50-årsjubileum den 9 september trodde många, att Kim Jong-il skulle utses till president. "Baby Kim" valde i stället att utse sin framlidne fader, diktatorn Kim Il-sung (1912-94), till president i evighet!

Som den engelska tidskriften *The Economist* framhåller den 12 september: "Att installera en president på livstid är att inbjuda olycka. Men att få en död president på halsen i evighet är en renodlad katastrof."

Kim Jong-il styr Nordkorea genom landets Centrala försvarskommitté. Detta med känt resultat i form av en hungersnöd som kunde ha lindrats, om inte landets militära elit lagt beslag på nödhjälpsleveranser för egen räkning. Ofriheten i det stalinistiska Nordkorea fortsätter, vilket omvittnas av en allt stridare ström avhoppare till Sydkorea. Därtill kommer Nordkoreas oberäkneliga utrikespolitik, som nyligen tog sig

uttryck i en robotavfyrning som maskerade som uppskjutandet av en "satellit".

Lägef på Koreahalvön är illavarslande. 1994 ingick USA ett avtal med Nordkorea, enligt vilket det senare landet skulle frysa och slutligen skrota sin produktion av plutonium (av vilket kärnvapen kan tillverkas). Men nordkoreanerna har aldrig haft för avsikt att låta detta ske. I syfte att rättfärdiga sin fortsatta nukleära uppladdning utmålar Pyongyang den resonliga regeringen i Seoul under Kim Dae-jungs presidentskap som hotfull och krigshetsande.

Nordkorea har vidare klargjort, att landet kommer att fortsätta sälja robotar med nukleär kapacitet till vem som helst som kan lägga upp pengarna på bordet. Ett par av Nordkoreas militära handelspartners heter Iran och Pakistan.

Tommy Hansson

MÖRDANDE KOMMUNALPOLITIK

I.

När kommunens ledande politiker hittas död med bakhuvudet inslaget en månad före valet kan detta inte undgå att prägla en liten kommun som vår. Inte för att den egensinnige Sune Ramklint var någon oomstridd person. Han ansågs av sina talrika fiender vara både burdus och okänslig, men ändå skulle jag inte ha kunnat föreställa mig att det fanns någon som ville se honom brutalt ihjälslagen med bakskallen förvandlad till en motbjudande massa av ben, hår, blod och hjärnsubstans. Dessutom erklände även meningsmotståndarna att han var en driftig person som kunde få fart på saker och ting.

Uppenbarligen hade jag haft fel, ty någon hade faktiskt mördat honom. Varken självmord eller olyckshändelse kunde komma ifråga som dödsorsak.

I min egenskap av politisk sekreterare i kommunfullmäktiges majoritetsparti, tillika kommunalrådets spökskrivare av tal och debattartiklar, tillhörde jag dem som polisen på orten först kallade till brottsplatsen, det vill säga partikansliet på Raka gatan 16 som också är min arbetsplats. När jag anlände till kansliet var klockan litet över nio på kvällen. Ramklint satt tungt framåtlutad över skrivbordsskivan. Framför honom låg några kommunala tryckalster, en adressbok och en penna samt plastunderlägget till en bordsalmanacka. Bakom honom hängde som vanligt jätteporträttet av Margaret Thatcher. Om man för ett ögonblick bortsåg från det mosade bakhuvudet skulle man ha kunnat tro att han fallit i sömn på sin post efter en väl genomarbetad dag. Ståderskan som funnit honom omkring halv sex hade kunnat konstatera att så väl var det inte.

Jag hade i råa drag informerats om vad som skett då kriminalinspektör Sture Ohlsson nått mig på min mobiltelefon omkring en halvtimme tidigare, då jag var på hemväg från höstens första nämndmöte. Jag var alltså förberedd på den otäcka synen. När jag emellertid stod inför den livlösa gestalten med det groteska krossåret i huvudet kunde jag ändå inte styra mina reaktioner utan var tvungen att gå till toaletten för att kasta upp.

–Du har ingen aning om vem som kan ha gjort det här? frågade

Kommunalrådet Ramklint gjorde ingen större succé vid Frälsningsarméns torgmöte... (Foto: Tommy Hansson)

En kriminalnovell av Tommy R. Hansson

kriminalinspektör Ohlsson på sin myndiga skånska dialekt när jag hämtat mig någorlunda. Jag kände Ohlsson ytligt som Odd Fellow-bröder.

–Inte den blekaste, sa jag sanningsenligt och kände mig alltjämt något yr efter chocken. Det är så – absurt. Jag menar, när jag såg honom sist vid halvfemtiden i dag satt han där han sitter nu, full av liv...

Jag kunde inte fortsätta längre. I samma stund kom partiets vice ordförande, fullmäktigeledamoten Sigrid Wahne, fram till mig och klappade mig moderligt på axeln.

–Vad är det som händer egentligen, Torkel? sa hon misstroget och samtidigt full av värme. Stackars Sune – det här unnade jag honom inte efter allt han gjort för kommunen. Och det tror jag inte någon i oppositionen gjorde heller.

Jag instämde, och vi kramade om varandra förenade i sorg och vanmakt över det samhällsväld som nu också trängt in i vårt eget parti.

Sedan Ohlsson sagt att vi kunde gå – med den obligatoriska förhållningsordern att hålla oss tillgängliga under den närmaste tiden – gick Sigrid och jag ut och tog en stilla pilsner på ortens irländsktinspirerade (och utmärkta) pub ett kvarter längre bort. Under promenaden dit kom jag på mig själv med att undra vad det hade varit för fel med det jag sett på mordplatsen. Något hade tett sig konstigt – men vad?

–Inte för att han var så djävla lustig alla gånger, sa Sigrid eftertänksamt när vi fått in våra bägare med skummande Guinness-öl, och alla vet att vi hade våra meningsskiljaktigheter. Men det här. Det är ju fan i mig makabert.

–Nu blir det väl du som tar över, sa jag tankfullt.

–Kysst mig! sa Sigrid och skrattade bort min antydan.

II.

Dagen därpå stoltserade lokalbladet med krigsrubriken: "KOMMUNALRÅDET MÖRDAD". Eftersom jag är obotlig språkpurist gick jag förstuds i takt för att det inte stod "MÖRDAT". Under denna huvudrubrik stod med mindre stil: "Man gripen för mordet". Det var dock synd att säga att det var den under sparbetning dignande polisen som för en gångs skull arbetat effektivt, ty sent på kvällen morddagen hade två så kallade A-lagare knallat in på polisstationen med en broder som visat sig haft blod på händer och kläder.

–Vi ville bara göra vårt plikt som goda medborgare, hade en av A-lagarna sagt. Rune har haft nåt otyg för sig, fast han vill inte säga vad det är för djävla skit han sysslat med.

Rune (som med sedvanlig tidningsjargong "egentligen heter något annat") hade enligt tidningsreferatet omedelbart erkänt att han varit uppe på kansliet. Han hade sett dörren stå olåst, och när han inte hört något ljud inifrån hade han försiktigt smugit sig in i förhoppningen att det skulle finnas "nåt att lägga sig till med". Väl inne hade Rune sett kommunalrådet sitta där med bakhuvudet krossat. Han hade dumdristigt nog gått fram till liket, känt på såret och råkat få blod på sig innan han vettskrämd och på kuppen spik nykter tagit till flykten.

–Det är dagsens sanning, det, hade Rune försäkrat polisen men utan att omedelbart bli trodd på sitt ord. Kriminalinspektör Ohlsson hade förklarat för tidningens reporter att mordspaningarna fortsatte "med oförminskad styrka" men att den gripne "fick kvarstanna i häkte tills spaningsbilden klarat". Självt gjorde jag reflektionen, att om A-lagaren verkligen drämt till Ramklint skulle han nog ha gjort det i samband med ett handgemäng med det omvittnat betlevrade kommunalrådet. Jag tvivlade starkt på att mannen oprovocerat skulle ha smugit sig på Ramklint och klubbat honom livlös bakifrån. Som regelbunden deckarkonsument konstaterade jag dessutom (för vad det kunde vara värt) att i fiktionens värld är det aldrig

den typen av människor som begår mord, utan alltid någon i mordoffrets närmaste umgängeskrets. Det var då jag beslöt mig för att hjälpa lagens arm litet på traven.

Min utgångspunkt var alltså att mördaren var någon som Ramklint kände. Denne eller denna hade kommit till kansliet någon gång sedan jag gått därifrån men innan städerskan anlände, gått omkring och pratat med kommunalrådet på ett naturligt sätt innan han eller hon obemärkt glidit upp bakom Sune Ramklints stol och utfört sitt blodiga hantverk. Till sin hjälp hade mördaren haft den tunga ordförandeklubba i metall, som Ramklint fått som hedersgåva efter att ha varit ordförande i ortens köpmannaförening i många år och som alltid låg framme på skrivbordet. Mordvapnet hade blivit liggande på golvet nedanför stolen och hade saknat fingeravtryck.

Men vem var förövaren? Kunde det vara så enkelt att Sune Ramklint skrivit in namnet på sin mördare i sin bordsalmanacka? Full av lek-männens iver ringde jag kriminalinspektören för att lägga fram denna möjlighet.

–Det är det som är det lustiga, sa Ohlsson med sin skånska basröst. Almanacken är borta. Bara plastunderlägget finns kvar.

Javisst! Det var det som hade förefallit så konstigt och som jag automatiskt måste ha registrerat men först nu fått verifierat. I alla fall var polisen tydligen inte så hopplöst bakom flödet som jag ett slag förmodat. Ohlsson och hans mannar jobbade oförtrutet vidare med mordspaningarna. Under tiden var jag och halvtidsanställda kontoristen Maud Lundqvist utestängda från vår arbetsplats, som nu var avspärrad med hjälp av randig tejp.

Jag övervägde möjligheten av att det kunde vara någon politisk meningsmotståndare som gått från politisk argumentation till våldsam handling. Det var alldeles klart att Ramklint med sin kaxiga stil och sina hårda nyppor retat vissa politiska fiender till vanvett. Under sina fyra år som kommunalråd och kommunstyrelsens ordförande, samt ordförande för det tidigare blygsamma lokalparti som vid senaste valet överraskande blivit majoritetsparti hade han – med Margaret Thatcher som bjudande förebild – gått in för uppgiften att privatisera så många kommunala verksamheter han kunde. Sjukvård, skolor, barnomsorg, allt hade "konkurrensutsatts" som det så vackert hette. Enligt huvudparten av kommunens borgerligt sinnade allmänhet var det precis vad vår skuldsatta kommun behövde, allmedan större delen av vänsteroppositionen rasade. Sigrid Wahne hade på sitt lågmälda sätt sökt få Sune att "skynda långsamt", men förgäves.

Rent ekonomiskt var "Järn-Sunes" kur mycket framgångsrik. Skulderna krympte drastiskt, och förra året hade kommunen för första gången i modern tid fått en budget i balans. Det pris som vänstern menade hade utkrävts var svek mot traditionell svensk solidaritet med de svaga och utsatta. Sune brukade skratta bort sådan kritik som "röd snyftpropaganda" och "hjärtnupenhet". Intet under att Sune Ramklint gång efter annan fått hotelsebrev, både hem och till kansliet. En gång blev han på ett torgmöte slagen i huvudet med ett paraply av en uppretad äldre dam. En annan gång blev han utbad och nästan bortlyft från talarstolen vid ett evenemang i Frälsningsarméns (!) regi. Men att de politiska känslorna skulle svalla så till den grad att någon inte drog sig för att mörda... Det blida oppositionsrådet, förre bibliotekarien Göte S. Fjellgren, var i vart fall otänkbar som gärningsman, och jag tror aldrig polisen ens övervägde den möjligheten.

Det hade blåst kring Sune Ramklint redan innan han blev kommunens starke man och "Järn-Sune" med hela bygden. Som oppositionsledare hade han haft en rad bisysslor. Hade det inte varit någon kontrovers när han var ordförande i köpmannaföreningen? Jag gick ned till lokal-tidningen och bad att få botanisera i klipparkivet.

–Ramklint? sa den kvinna som hade hand om arkivet med dess stora uppsättning plåtlådor. Honom finns det hur mycket som helst om. Du får slå på "Ramklint, Sune" och sedan på ledord.

–Bra, sa jag efter att ha fått systemet demonstrerat för mig. Jag slog på "köpmannaföreningen" och fiskade upp en rätt tunn pappmapp. För fem år sedan hade föreningens revisor slagit larm om ekonomiska oegentligheter. Det var icke obetydliga summor det rörde sig om. Kassören

anklagades för att ha föresnillat en del av tillgångarna och dömdes sedan i tingsrätten till ett års fängelse för förskingring. Sune Ramklint hade varit pådrivande i att dra kassören inför rätta. Han hade jämväl gjort det med sådan iver att det fanns de som undrade, om han själv hade riktigt rent mjöl i påsen. Av detta drog jag slutsatsen, att kassören – som hette Birger Forsman - inte hade Sune Ramklint som någon av sina största idoler. Särskilt inte om han själv dömts oskyldig.

Jag stannade kvar ytterligare en stund och skummade igenom fler klipp om "Järn-Sunes" bravader.

III.

Om Birger Forsman varit skyldig till förskingring eller ej vet jag inte, även om hustrun bedyrade hans snövita oskuld. Han hade enligt fru Forsman vid min telefonpåringning avlidit i slaganfall förra hösten, en efter fängelsevistelsen bruten man. Änkan var av fullt förställiga skäl bitter när jag nämnde Sune Ramklints namn och sa sig inte sörja Sune Ramklint "ett dugg". Jag avskrev henne snabbt som möjlig mördare.

–Min dotter har haft en ängels tålmod med Ramklint, hade hon sagt avslutningsvis och jag måste erkänna att jag vid den tidpunkten inte riktigt förstod varför hon sa det.

När jag lagt på luren kände jag ett oemotståndligt behov av en nypa frisk luft. Det var augusti och fortfarande sommarvarmt och jag beslöt ta en promenad. Jag förlade denna till grusgången längs ån som flyter genom tätbebyggelsen, en väg som också råkar leda ner i riktning mot lokal-bladets byggnad. Kanske var det försynen som ledde mina steg, jag vet inte. I alla händelser kom jag att tänka på något jag läst i klipparkivet men som jag inte särskilt reagerat för då. Jag skyndade på mina steg. När jag läst igenom artikeln och en notis i samma ämne ännu en gång, nu mer noggrant, och efter att ha tagit ett par fotostatkopior, tog jag fram min mobiltelefon. Jag ringde i snabb följd utbildningsnämndens ordförande respektive sekreterare.

Nästa anhalt var Stora torget och polishuset, av många ansett som kommunens fulaste byggnad med sin häskeliga, gråsvarta silhuett som abrupt och alldeles malplacerat tornar upp sig i änden av det idylliskt kullerstensbelagda torget. Jag hade emellertid inte en tanke på det estetiska när jag med hastiga steg klev in på Sture Ohlssons tjänsterum och knappt gav mig tid att säga "hej" innan jag överlämnade två av de fotostatkopior jag tagit på tidningen. Vi samtalade ungefär en halvtimme innan Ohlsson lyfte luren och ringde ett internsamtal.

–Det är Ohlsson här, sa han hetsigt och samtidigt myndigt. Hörnu, ni kan släppa lodisen. Jada, gör bara precis som jag säger så skall allt ordna sig. Karl'n är oskyldig, hör du inte vad jag säger?! Ja, för faen, jag tar hela ansvaret.

–Var inte det där litet väl drastiskt? invände jag, förskräckt över vad jag ställt till med. Vi har ju inga bevis för att min teori stämmer.

–Du Torkel, sa kriminalinspektören och sköt fram den bastanta magen, samtidigt som han satte händerna i sidorna, var inte orolig. Jag har litat på min intuition nu i fyrtio år, och de gånger den slagit fel kan du räkna på ena handens fingrar. Nu tar vi honom, och du gör vad du skall under tiden. Kom hit om ungefär en timme.

IV.

När polisen hämtade Sixten Wahlander hade han just gått av sitt arbetspass som slöjd lärare vid en av kommunens högstadieskolor. När jag anlände till förhörssrummet i polishuset efter min lilla expedition höll han just på att registreras i polisens datorsystem. När det var klart för förhör slog Ohlsson på bandspelaren och talade in i mikrofonen:

–Det är förhör med Sixten Åke Wahlander fredagen den 21 augusti 1998 klockan 17.57 i anledning av mordet på Sune Ramklint onsdagen

den 19 augusti 1998. Närvarande är jag, det vill säga kriminalinspektör Sture Ohlsson, polisassistenten Jane Petré som för protokoll, samt politiske sekreteraren Tockel Barberg vilken varit polisen behjälplig i utredningsarbetet.

Ohlsson tände en cigarett och bjöd samtidigt Wahlander en ur paketet. Jag noterade att den sistnämnde darrade på händerna när han satte cigarett i munnen och fick fyr med hjälp av den tändare som Ohlsson sträckte fram. På en stol mellan de båda männen stod en något bucklig askkopp i silverglänsande metall.

–Vilket var ditt förhållande till framlidna kommunalrådet Sune Ramklint? Inledde kriminalinspektören förboret. Sixten Wahlander, en kraftig karl med väl tilltaget midjemått samt ett par dagars skäggestubb, svarade odramatiskt:

–Tja, han var ordförande i samma politiska parti som jag representerar i utbildningsnämnden. Jag träffade honom alltså en del inom politiken, det är ingen hemlighet.

–Det förstår jag, sa Ohlsson, men vill du beskriva honom som något mer än en politisk kollega... var han till exempel en personlig vän?

–Det kan jag inte direkt säga. Han var upptagen på sitt håll och jag på mitt. Vi hade inget gemensamt utom politiken.

–Motsatsen, då?

–Förlåt?

–Var Sune Ramklint din personlige fiende?

–Nej, inte alls.

Sture Ohlsson tittade ner i de anteckningar han hade i knät och dröjde en god stund med nästa replik. Jag kunde se hur små svettpärlor började tränga fram i pannan på Wahlander.

–Och när träffade du Ramklint senast? frågade polisbefället. Tänk nu efter ordentligt. Vi har ingen brådska.

Wahlander funderade ett slag.

–Det måste ha varit förra fredagen, den 15...den 14 augusti. Så var det. Vi hade ett valupptaktsmöte på partilokalen. Vi gick igenom vilka frågor vi skulle driva i valkampanjen, vilka som kunde ställa upp vid torgmöten

framöver, sitta i valstugor, vilka som var intresserade av att sitta i vilka nämnder. Den sortens frågor.

Ohlsson drog ett djupt halsbloss innan han gick vidare, samtidigt som Wahlander fimpade.

–Och du är säker på att du inte träffade Ramklint betydligt senare... morddagen, till exempel?

Wahlander vek inte:

–Absolut säker. Jag kunde förresten inte ha varit där under den tid han blev mördad. Jag satt i möte med utbildningsnämnden samtidigt. Det är bara att kolla med nämndens ordförande eller sekreterare.

–Det är det vi har gjort, sa Ohlsson långsamt. Det är visserligen riktigt att du var med på mötet, som började klockan 15.00. Men vi har fått reda på att du gick ut för att gå på toaletten omkring 16.50 och att du inte återkom förrän bortåt 17.15. Fullt tillräckligt för att ta buss 959 från hållplatsen på Krokiga gatan alldeles utanför Storingsskolan där nämndsammanträdet hölls, färdas fyra-fem minuter till hållplats Raka gatan alldeles utanför porten till den byggnad där partikansliet finns inrymt, ta hissen de tre våningarna upp, morsa på Ramklint innan du med gummihandskarna pådragna slog ihjäl honom med ordförandeklubban. Sedan åkte du hiss ned igen och tog bussen tillbaka till skolan och mötet. Naturligtvis hade du i förväg noggrant kollat busstiderna. Det är en tidsutdräkt som mycket väl kan förklaras med ett långt toalettbesök till följd av exempelvis dålig matsmältning – som du också till ordföranden sa att du led av!

Det var jag som under min "utflykt" före förboret hade fastställt tiderna genom att gå och åka de aktuella sträckorna.

Men Wahlander var stenhård.

–Mycket snack, sa han. Bevisa det om ni kan! Och jag är dålig i magen, kolla med min läkare.

Utän ett ord öppnade Ohlsson sin putande portfölj och halade fram en smutsig plastpåse med ett långsmalt block i.

–Detta är kommunalrådets tidigare saknade bordsalmanacka, sa Sture Ohlsson nästan högtidligt. Vi såg det som en märklig omständighet att almanackan, som enligt uppgift alltid fanns på Ramklints skrivbord, saknades efter mordet. Endast underlägget i hårdplast var tillstades. Vi utgick därför logiskt ifrån att mördaren tagit med sig almanackan, sannolikt därför att hans eller hennes namn eller i varje fall initialer fanns där och i anslutning till ungefär samma klockslag som mordet begicks. Troligen vid 17-tiden i förgår. Men var kunde almanackan finnas? Något ljushuvud här i huset kom på att den kunde ha dumpats genom gallret till den avloppsbrunn som finns i gatan strax utanför porten till partikansliet. Det stämde. Lyckligtvis för oss hade mördaren lagt bordsalmanackan i den här plastpåsen som dessutom knutits ihop. Innehållet har därför bevarats nästan oskadat. I påsen låg till på köpet ett par gula gummihandskar, som mördaren säkerligen använt vid dådet för att inte lämna fingeravtryck efter sig.

Ohlsson gjorde en konstpauz och harklade sig.

–Jag citerar för onsdagen den 19 augusti 1998: "Träffa Sixt.Wahl. klockan 17.00". Behöver jag säga mer?

Jag måste ha blivit lång i synen. Så Ohlsson hade legat och tryckt på denna bevisning när jag kommit in en stund tidigare, utan att säga något. Wahlander blev alldeles vit i ansiktet när Ohlsson läste upp vad som stod i kalendern. Han började stamma:

–Men det...det...kan inte stämma. Jag var aldrig där. Jag satt på muggen, för fan! Troe ni jag ljuger? Jag...

Sixten Wahlander fick inte fram mer. Han började i stället snyfta. Först svagt, sedan allt starkare innan han började hulka fullständigt ökontrollerat för att slutligen tjuta som en gast i nöd. Jag och Jane tittade på varandra och skakade på huvudena. Vi tyckte båda det lät hemskt.

Återstår det viktigaste motivet. För två år sedan hade Wahlanders åldersdementa moder avlidit till följd av uppenbar vanvård på det privata sjukhemmet Vitsippan. Det blev en stor skandal med massor av publicitet i lokalbladet och -radion. Det var en tidningsartikel om detta jag kopierat och överlämnat till Ohlsson när jag kom till polishuset. I en notis från ett senare datum informerades därpå om att den avlidna kvinnans man,

Polisstationen ansågs av många vara stans fulaste byggnad. (Foto: Tommy Hansson)

således Wahlanders fader, tagit livet av sig i sin sorg. Också denna notis hade jag kopierat och överlämnat till Ohlsson. Det var när jag i tidningens klipparkiv sett att båda hette Wahlander som jag gjorde kopplingen till partibrodern Sixten, vars föräldrar jag visste hade avlidit för något år sedan men inte hur. Sixten hade alltid varit förtegen om detta.

När Sixten Wahlander hämtat sig någorlunda kunde han relativt lugnt och sammanhängande berätta om hur han drabbats av ett oersonligt hat mot Ramklint och givit denne skulden för föräldrarnas död. Det var nämligen Ramklint som i sin privatiseringsiver varit drivande bakom beslutet att tillåta vårdhemmet att etablera sig i kommunen. När den gamla kvinnans död var ett faktum – och flera ytterligare fall av vanvård konstaterats – hade kommunalrådet snabbt sett till att få såväl föreståndare som de flesta av personalen avskedade och med sedvanlig politisk fingerfärdighet själv klarat sig undan ansvaret.

–Han dödade dem, snyftade den människospillra som var Sixten Wahlander gång på gång. Men jag dödade honom inte. Ni måste tro mig. Vad jag än är, så inte är jag någon mördare!

Sixten Wahlander erkände aldrig mordet på Sune Ramklint. Han dömdes därför mot sitt nekande till åtta års fängelse. Rättvist, var de flesta bedömare ense om. "SIXT. WAHL.", som det stod i Sunes kalender, kunde inte syfta på någon annan än just Sixten Wahlander.

V.

Om slöjdllärare Wahlander var olycklig så var A-lagaren Kalle Bira (som han egentligen hette, eller i varje fall kallades) desto gladare över att vara ute hos polarna på kommunens parkbänkar och längs åns stränder igen. Han blev rentav en celebritet på kuppen, åtminstone i de egna kretsarna. Många var de klunkar körsbärsvin han bjöds de närmaste dagarna.

Och valet? Det vann vi. Vi fick till och med egen majoritet i fullmäktige. Sunes onda, bråda död gjorde att vi säkert gick upp flera procent i rena sympatiröster.

Till Sunes efterträdare valdes på höstens partistämman enhälligt Sigrid Wahne, som snart hade etablerat sig på kommunalrådsposten. När vi hade en stund på tu man hand på stämman fick jag en ingivelse att fråga om hennes efternamn.

–Wahne, det är ett ovanligt namn, konstaterade jag. Är det taget, eller?

–Visst är det taget, sa Sigrid och smålog. Det var närmare bestämt min salig man som tog det. Jag föredrar att behålla det. Vill du veta vad jag hette som flicka?

–Varför inte? frågade jag.

–Jag hette Foesman, sa hon. Min far var ordförande i ortens köpmannaförening innan han dog förra året, tack vare vår käre Sune. Men det visste du ju redan. Du har inte funderat över vilka mina initialer är?

–Tja, sa jag, det blir väl...S.W.

Jag frös till i samma sekund jag insåg vart samtalet var på väg.

–Just det, sa Sigrid och log. S.W. Jag slängde påsen med bordskalender och gummihandskar i avloppsbrunnen sen jag slagit in skallen på Sune. Jag gjorde det som du vet med ordförandeklubban från köpmannaföreningen och utmätte en symbolisk rättvisa för min fars räkning. Dessförinnan hade jag förstås bättrat på de initialer Sune skrivit – det var inga problem, eftersom Sune hade skrivit "S.W." med stort mellanrum mellan bokstäverna.

–Men varför lät du inte bara kalendern ligga kvar på skrivbordet?

–Ingen mördare vid sunda vätskor skulle lämna ett sådant bevis efter sig. Det skulle polisen genomskåda. Det gällde att få det att verka trovärdigt.

–Men, invände jag, du kunde ju inte vara säker på att polisen skulle få för sig att titta i avloppsbrunnen!

–Vem tror du diskret antydde för vår kära ordningsmakt att det kunde finnas något spännande där? fnittrade Sigrid förtjust. Det gick då upp för mig att jag hade en gravt defekt människa framför mig.

–Beklagar du inte att en helt oskyldig person nu får tillbringa årtal i fängelse, en person som du dessutom bör känna en viss sambörighet med i egenskap av medoffer för Järn-Sunes härjningar?

–Åtta års logi på statens bekostnad med tillgång till TV med alla tänkbara kanaler? Är det något att vara ledsen för? Jag kan väl inte rå för att han har samma initialer som jag.

–Men, sa jag förvirrat, var inte du upptagen av ett möte i byggnadsnämnden vid tiden för mordet?

Sigrid fimpade den cigaretten hon hade rökt efter kaffet.

–Jovisst, sa hon. Men jag drabbades plötsligt av matsmältningsproblem och var tvungen att tillbringa uppåt en halvtimme på toaletten. Fast ingen smart byling eller amatördetektiv har ifrågasatt vad jag egentligen hade för mig.

–Vänta nu, sa jag bestämt. Du tror väl inte att du kommer att gå i land med det här? Jag kan ta fram min mobiltelefon nu och ringa till polisen och förklara för Ohlsson vem som är den riktiga mördaren.

Sigrid hade tänt en ny cigarett.

–Det skulle jag kanske inte göra om jag vore som du, sa hon nästan hörbart och blåste ut röken.

–Varför inte?

–Minns du pengarna som försvann ur partikassan för ganska precis ett år sedan? Närmare en halv miljon har jag för mig att det rörde sig om.

Jag kände hur kallsvetten började tränga fram i pannan.

–Men hur kan du tro att...började jag lamt, men insåg att det inte var lönt.

–Jag stod bakom dig i postkön när du tog ut dem med hjälp av en en förfälskad fullmakt från Sune, sa Sigrid med ett ljuvt leende. Tycker du inte vid närmare eftertanke att den där Wahlander sitter ganska bra där han sitter?

–Du har så rätt, Sigrid, sa jag. Du har så rätt.

BREV TILL CONTRA

Det är rätt att registrera potentiella landsförrädare

Under 1998 har många äldre socialdemokrater blivit så gamla att de nu blivit religiösa. De försöker göra avbön för allt jordiskt de företagit sig. Bland annat ondgör de sig över att ha lämnat information om arbetskamrater som öppet eller "i smyg" tilltalats av och arbetat för kommunismens totalitära idéer. De förtiger emellertid att de också lämnat uppgifter om arbetskamratens föräldrar och syskon, sambo och dennes familj. De berättade också allt de visste om arbetskamrater med nazistsympatier eller onaturliga böjelser. Detta är ingenting som började med Informationsbyrån, så en sanningskommission får börja längre tillbaka i århundradet.

Att potentiella landsförrädare registreras är ingen avart inom underrättelseverksamheten utan faktiskt en av dess verkliga huvuduppgifter. Under andra världskriget, när det sovjetiska hotet tedde sig verkligt överhängande, fick svenska kommunister finna sig i att bli internerade, av skäl som alla förstår. Under det kalla krigets mest intensiva faser utgjorde de ånyo ett hot mot riket och får naturligtvis finna sig i att ha blivit kartlagda och registrerade. De svenska kommunisterna dolde ej sin beundran för ledarna i Sovjet, i Östeuropa och andra kommunistländer, utan gjorde täta resor till partikamraterna för att studera det kommunistiska samhället i praktiken. Hem kom de och talade med beundran i rösterna om allt fantastiskt de upplevt. De arbetade för kommunismen med denna läras metoder. Eftersom dessa metoder alltid varit utomparlamentariska ska ingen vara förvånad över det svenska samhällets reaktion med Informationsbyrå, registreringar och annat.

Eftersom papperstuggarna just nu går för högvarv i ett antal bergrum är det bråttom om sanningskommissionen skall ha något att läsa. Underrättelsetjänsten, och några av allmänheten okända "tjänster" gör nu sitt bästa för att skydda Sverige.

En sanningskommission ska självklart inte nöja sig med att utröna vad som förevarit i Sverige i fråga om registreringar.

Den information som samlats här av trogna socialdemokrater är intet mot vad som kan läsas i ryska arkiv. I de före detta sovjetiska underrättelsearkiven finns akter om varje svensk kommunist, som stolt och glädjestrålade besökte otaliga partikongresser i östdiktaturena. I akten över den svenske kommunisten S finns antecknat allt om dennes vilja att förråda Sverige. Information som är väl värd sitt pris.

Förslagsvis bör en kommission tilldelas de ekonomiska medel som behövs för att köpa loss akterna från ryssarna. Vi behöver akter, och de behöver pengar. Kan vi satsa Bai Bang-miljarder på så kallat bistånd till diktaturer, kan vi satsa en slant på de akter som vi så väl behöver läsa. Även om ms, tillsammans med Säpos och de militära underrättelsetjänsternas personakt blir lika många hyllmeter som Schyman är lång innehåller de intet mot en persons sovjetiska akt, som visar att han/hon var mer än potentiell landsförrädare.

Olle Torge

Att mäta med olika måttstockar

Frilansjournalisten Thomas Sjöberg har gett ut en bok om Ikea-grundaren Ingvar Kamprads samröre med fascistiska och nationalsocialistiska kretsar under ungdomsåren, och han beskrivs som mera aktiv än som framkom då hans "mörka förflutna" avslöjades 1994. Utan att på något vis sympatisera med Mussolini och Hitler, kan man i alla fall med bestämdhet säga, att om Kamprads sympatier och samröre istället gällt stalinistiska eller maoistiska organisationer, hade ingen trycksvärta ödslats på detta, och det hade garanterat varken hindrat hans medverkan i diverse TV-program eller ett medlemskap i det socialdemokratiska partiet, ej ens gjort honom omöjlig som riksdagens talman eller för en statsrådspost i Göran Perssons regering. Man mäter med olika måttstockar, vilket påpekades av professor Lars Gustafsson i en understreckare i Svenska Dagbladet den 27 oktober 1986 ("Av samma stam - nazism och kommunism"). Döda

ryssar, kineser och kambodjaner räknas nämligen inte. Hyckleri brukar sådant kallas.

Magnus Cappelin

Syrien ut ur Libanon!

Israeliska myndigheter har tillkännagett att de vill dra sig ur den så kallade säkerhetszonen i södra Libanon. I förbindelse med detta har de ställt krav på de libanesiska myndigheterna, bland annat kräver de garantier för att inga angrepp ska komma från libanesiskt område. Dessutom önskar man att de egna allierade, den sydlibanesiska armén integreras i den reguljära libanesiska armén. Bägge kraven har blankt avvisats av både Beirut och Damaskus. Den reella makten är det ju som bekant Syrien som har.

Drar sig israelerna ut från Libanon finns det inte längre några motiv för närvaron av 35 000 syriska soldater, som dominerar landet och i praktiken ockuperar det. Här måste världssamfundet vara med och lägga press mot Syrien för att få ett villkorslöst tillbakadragande. Bara så kan man få verklig frihet och verkligt oberoende för Libanons folk. Problemet är att Libanons president och regering måste vända sig till Damaskus för "konsultationer" inför alla viktiga beslut.

Men världen måste vara beredd att ta upp Libanonfrågan till behandling. Det skulle kunna göras genom att FN inkallar en internationell Libanon-konferens, där stormakterna och alla libanesiska fraktioner deltar. Man får inte heller glömma att hälften av landets kristna befolkning har flytt. De har också rätt att säga sin mening om Libanons framtid. Och i Frankrike bor två före detta libanesiska presidenter, Amin Gemayel och Michel Aoun.

Huvudändamålet med en sådan konferens skulle vara att återupprätta den libanesiska staten. En viktig förutsättning för att nå dithän är ett villkorslöst tillbakadragande av syriska och israeliska styrkor. FN-styrkorna bör i samband med detta omgrupperas till den libanesisk-syriska och libanesisk-israeliska gränsen. Dessutom bör en bred libanesisk samlingsregering upprättas som förbereder fria val under FN-kontroll, avvärjar alla milisgrupper, beviljar amnesti och ordnar så att alla libaneser i utlandet kan återvända.

Nils Tore Gjerde

BOK-NYTT

Mannen som köpte världen

Temat för Bill Perssons framtids thriller är enkelt: en initiativ- och penningrik popsångare som kallas Exellor är på väg att ta över världen. Berättare är en ung journalist som i samarbete med likasinnade inklusive flickvännen Alissa söker sätta stopp för detta.

Bokens superskurk Exellor tycks närmast vara en blandning av David Bowie, George Soros, Lyndon LaRouche och Adolf Hitler. Författaren ägnar mycket energi åt framförallt hans identitet som popsångare inklusive sångtitlar, scenframträdanden, image och så vidare. Det är uppenbart att Bill Persson här vet vad han talar om. Däremot lyckas författaren i mitt tycke inte riktigt göra trovärdigt hur en sådan underhållningsindustrins gigant också med stor framgång lyckas dominera en stor del av världen – han så gott som äger det afrikanska landet Basia och har byggt upp en oerhört effektiv underrättelsetjänst benämnd SEC – och hota frihet och demokrati överallt.

På författarens frihetspatos är inte att ta miste, och flera av de exempel på Exellors metoder som fantiserats ihop är dräpliga och typiska för dagens politiska korrekthet: "EMT (Exellors jättelika paraplyorganisation) utnyttjade WEUs (World Economic Unity, Exellors nya världsordning) styrelse, eller som den kallades: The Globerment... The Globerment var inget annat än en korrumperad klick politiker, rigida präster, miljöfanatiska gräsätare, hysteriska feminister och över alltihopa: Byråkrater till förbannelse... The Globerment-reglerna föreskrev att det måste finnas ett visst antal kvinnor, ett visst antal ungdomar, ett visst antal negrer, bögar, kristna, muslimer osv... Det enda som förenade dem var mutor och en trångsynt världs-förbättrarattityd."

Bland annat genomför myndigheterna husrannsakan i lekstugor och hundkojor i syfte att säkerställa, att inga "WEU-förbjudna leksaker" (leksaker utan pedagogiskt värde) används. WEU förklaras vara "det optimala forumet för byråkrater med fyrkantiga hjärnor".

Så långt är allt gott och väl. När däremot Persson, med den ortodoxe nyliberalens misstänksamhet mot religion och idealism, söker göra gällande att all religion och alla försök att förbättra världen är ondskefulla övertygar han nog bara Frihetsfrontens anhängare. Och när alla tendenser till offer för högre värden avfärdas som bluff och båg påminner författaren blott alltför väl om någon av Ayn Rands trogna.

Här skall inte avslöjas hur boken slutar, men så mycket kan i alla fall avslöjas att jorden inte går under.

Sammanfattningsvis kan sägas att Bill Persson skrivit en

framtids politisk thriller som inte saknar språklig spänst, spänning och politiska insikter. Den griper dock inte riktigt tag i läsaren och får honom/henne knappast att känna, att det scenario som rullas upp ligger inom möjligheternas gräns.

Tommy Hansson
Bill Persson. *Mannen som köpte världen*. Zindermans förlag, Göteborg. ISBN 91 528 0530 1.

I skuggan av Stalin

Militärhistoriska avdelningen har gett ut en serie Meddelanden, i vilken ingår en skrift av Kent Zetterberg med titeln *I skuggan av Stalin*.

Under åren 1944–49 befann sig Finland i ett oerhört utsatt läge, och nationens självständighet stod på spel.

Det fanns stor risk för att Stalin skulle bestämma sig för att införliva Finland med Sovjetunionen. Mannerheim var pessimistisk beträffande möjligheterna att undgå att slukas av den glupske grannen i öster. Men Paasikivi, som efterträdde Mannerheim som president 1946, hade förhoppningar om att förhandlingsvägen kunna lotsa Finland ur krisen.

Under den för Finlands självständighet kritiska perioden uppstod en flora hotbilder, som orsakade stor oro.

Ett oroväckande tecken var att vänstern stärkte sin ställning i regeringen och att en kommunist utsågs till inrikesminister. Till de illavarslande tecknen hörde också att statspolisen, som stod under inrikesministerns kommando, arresterade finska officerare, vilka anklagades för att ha gjort upp hemliga mobiliseringsplaner och för att ha spionerat för Storbritanniens räkning.

Det fanns nu farhågor för att kommunisterna, stimulerade av Prag-kuppen, planerade att sätta

sig i besittning av makten i landet. Vid denna tid hade förhandlingar inletts om en biståndspakt, som ryssarna hade insisterat på att få till stånd.

Den franske ministern i Helsingfors, Coulet, fruktade att ryssarna hade för avsikt att sluta samma pakt med finnarna, som man tidigare hade gjort med bland andra ungrarna, vilket skulle innebära att man med stöd av pakten gradvis skaffade sig kontroll över landet.

Något stöd eller någon hjälp från västmakterna kunde inte Finland räkna med, ty för dem var Finland ett sovjetiskt intresseområde.

President Paasikivi visade under förhandlingarna med ryssarna prov på stort mod, beslutsamhet och rakryggad hållning och den pakt, som ingicks i april 1948, skilde sig klart från de pakter, som tidigare hade ingåtts med öststaterna.

Av stor betydelse för att "faran år" för Finland inte slutade i en nationell katastrof var, att Norden förblev ett säkerhetspolitiskt relativt avspänt område. Till detta bidrog i hög grad den svenska neutralitetspolitiken.

Finlands försvarsminister Elisabeth Rehn yttrade i en intervju 1993, att "Sverige var en viktig spärr och ett hinder för Stalins planer rörande Finland. Stalin kunde inte i alltför hög grad strama åt sitt grepp om Finland utan uppenbar risk för att Sverige skulle ha glidit över mot ett medlemskap i västalliansen... Sverige agerade hänsynsfullt: landet slöt sig för de västallierade, men gav inte heller Sovjetunionen anledning att tro, att en anslutning skulle vara otänkbar i en förändrad situation."

Kent Zetterbergs skrift ger en utförlig belysning av Finland och av Sveriges förhållande till broderlandet i öster under de kritiska åren 1944–49.

David Stavenheim
Kent Zetterberg: *I skuggan av*

Stalin. En säkerhetspolitisk balansgång. Sveriges bevakning av Finlands öde 1944-1949. Probus Förlag. ISBN 91-87184-40-0.

Hjärnridån

Har tidigare perioder och skeden i Europas historia haft någon betydelse för utvecklingen i Mellanuropa och Ryssland efter kommunismens fall?

Att så är fallet hävdar öststatsforskarna Kristian Gerner, Stefan Hedlund och Niclas Sundström, vilka har skrivit en bok betitlad *Hjärnridån. Det europeiska projektet och det gåtfulla Ryssland*. Författarna till denna bok utgår i sin framställning från den viktiga skilljevägen i Europas historia, som delningen av den kristna kyrkan i Västrom och Östrom innebar.

Konsekvenserna av den europeiska kontinentens delning i en östkristen (ortodox) och en västkristen (katolsk och protestantisk) del blev djupgående. Två vitt skilda världar uppstod med olika politiska strukturer och kulturtraditioner.

Författarna driver i sin bok den tesen, att den materiella produktionen i ett samhälle också är beroende av människornas föreställningar och normer, av deras mentalitet. Uppsalaforskarnas ambition är

därför att kartlägga mentala djupstrukturer av lång varaktighet i Europas två halvöar.

När det efter Sovjetväldets fall påbörjades försök att genomföra radikala systemskiften, hade man den uppfattningen, att utgångsläget var detsamma för alla länderna i det gamla östblocket. Det faktiska läget var emellertid helt annorlunda.

För Polen, Ungern, Tjeckoslovakien och de baltiska staterna med sitt ursprung i den västerländska kulturkretsen och den västkristna traditionen gällde det att återanknyta till det västliga samhällssystemet. För Ryssland däremot fanns inte ovannämnda förutsättningar. Detta land, vars folk förtryckts och underkuvats av despotier alltifrån den mongol-bysantinska epoken till den sovjetiska perioden saknade helt demokratiska och marknadsekonomiska traditioner.

Det är denna avsaknad av traditioner av västerländsk modell, som har gjort, att "chockterapi" fullständigt har misslyckats i Ryssland. Författarna utdömer helt "chockterapeuternas" idéer, och de går därvid hårt åt Anders Åslund, som en tid var Jeltsins rådgivare.

Samtidigt som västvärlden har visat stor benägenhet att ha synpunkter på Rysslands eko-

nomiska politik, så har västliga företrädare visat stor undfallenhet med avseende på landets utrikespolitik. Ett exempel är USAs och Sveriges stöd till ryska krav på Estland och Lettland. Med hjälp av detta stöd har exempelvis Ryssland kunnat försäkra sig om en femtekolonn i Baltikum bestående av några tiotusental "pensione-

rade" ryska officerare. Statsminister Carl Bildt spelade i detta sammanhang en framträdande roll. Denna underdåniga attityd till Ryssland leder osökt tanken till USAs långtgående och förödande eftergiftspolitik gentemot Stalin under Andra världskriget.

Författarna till *Hjärnridån* ställer också den angelägna frågan varför inte några ryssar har ställts till svars för förbrytelser begångna under den kommunistiska diktaturen. Efter Andra världskrigets slut tvingades

Tyskland att erkänna nationalsocialismens brott mot mänskligheten, och många tyskar ställdes inför rätta och hårda straff utdömdes. I fördomandet av Tyskland gick det så långt att samtliga tyskar ansågs ha skuld i de nationalsocialistiska förbrytelserna. Efter det kalla krigets slut och kommunismens sammanbrott har det däremot inte varit aktuellt att straffa kommunister för brott av det slag som nationalsocialisterna straffades för. Att det ryska folket på samma sätt som det tyska folket skulle ställas till moraliskt ansvar, har det aldrig ens varit tal om. Den slutsats man drar är, att förbrytelser och brott mot mänskligheten som begåtts av kommunister inte är straffbara.

Det är bara att konstatera, att öststatsforskarna Gerner, Hedlund och Sundström har skrivit en mycket viktig, angelägen och innehållsrik bok. Den är värd stor spridning, och varje historie- och samhällskunskapslärare borde ta del av dess innehåll.

*David Stavenheim
Kristian Gerner, Stefan Hedlund, Niclas Sundström:
Hjärnridån. Det europeiska projektet och det gåtfulla Ryssland. Fischer & Co. ISBN 91-7054-744-0.*

CONTRA

6 1998

Nytt material om Raoul Wallenberg är på gång från utrikesdepartementet, Contra tar upp det nya materialet i kommande nummer. Vi räknar också med att kunna publicera en intervju med en avhoppad rysk toppspion. Som vanligt dessutom notiser, insändare, bokrecensioner och mycket mer.

...kommer i december